

A tervezési terület nagy részén a zöldfelületi ellátottság közel 100%-os zöldfelületi ellátottságról lehet beszélni. A mezőgazdasági területeken, melyek a területek többségét adják, a növényborítottság csak időszakos, mivel azok jellemzően szántóterületek és a természetett mindenkori növénykultúrától függ a növényborítottság időszakos jellege. Az érintett fasorok és mezővédő erdősávok természetesen állandóan növényzettel borítottak és teljes növényborítás jellemzi őket.

A meglévő utak (országos utak, földutak és vasúti pályák) területei jellemzően 5-10% a rendelkezik növényborítottsággal. Ezen területek esetében a nagyobb zöldfelületi arány megléte nem elvárt. Az ilyen jellegű területek útépitési igénybe vétele zöldfelületi szempontból kedvező, mert nem jár a zöldfelületi arány változásával.

2.3.1.1.3. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A meglévő az út nyomvonala által érintett és igénybe vett területek esetében a zöldfelületi rendszer elemeként az erdők, fasorok és mezővédő erdősávok jönnek számításba. Ezeket az elemeket a nyomvonal rövid szakaszon, kis mértékben érint. A vízelvezető árok mederkorrekciója, a földutak korrekciója jellemzően megfelelő területet biztosít a megszűnő elemek legalább részleges pótlására. Mivel jelentős értékű elemeket nem érint a nyomvonal, így jelentős konfliktushelyzetek nincsenek és ezek kialakulásával sem kell számolni.

2.3.2. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai

Az út mentén ligetes növénytelepítés tervezett a környezeti hatástanulmány tájvédelmi fejezetében javasoltak és a környezetvédelmi engedélyben előírtaknak megfelelően. A ligetes telepítések számára önálló kisajátítás nem történik, azok a meglévő mederkorrekciók, földút keresztezések és párhuzamos földút kialakítások és az út közötti területen, valamint a csomóponti ágak által bezárt területeken kerültek kijelölésre a szükséges mértékben.

Az út mentén kialakításra kerülő földutak, keresztező és párhuzamos vízelvezető árok és patakok mentén szintén részben ligetes telepítések, részben fasorok és nagyobb cserjefoltok telepítése tervezett a létesítmények kialakításához szükséges területeken belül, az adott területei adottságokhoz igazodva.

2.3.2.1. Zöldfelületi ellátottság alakulása

A zöldfelületi ellátottság a területen a kialakuló nagy felületű burkolatok kialakulása miatt csökkenni fog. A csökkenés, a jelentős területi igénybevétel miatt csak korlátozottan kompenzálható az út, földút, árok és vízfolyás menti ligetes telepítések, fasorok és nagyobb cserjefelületek telepítésével.

2.3.2.2. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A zöldfelületek ökológiai szerepe leginkább úgy növelhető, ha az adott zöldfelület négyzetméterre eső asszimilációs felület a lehető legnagyobb méretű és lehetőleg állandóan jelen van az adott területen. Erre leginkább a ligetes, többszintű növényállományok képesek, melyekben a lombhullató fajokon kívül téli zöld és örökzöld fajok is helyet kapnak. Mindezek miatt szorgalmazni kell zöldfelületek létesítése során a többszintű növényállományok kialakítását. Javasolt a téli zöld és örökzöld fajok arányát a tájban őshonos, természetes ökoszisztémák arányának megfelelő szinten alkalmazni.

A növénytelepítés során alkalmazott növényekkel szembeni követelmény, hogy a közlekedés hatásaival szemben ellenálló, a termőhelyi adottságoknak megfelelő, lehetőség szerint honos fajok legyenek.

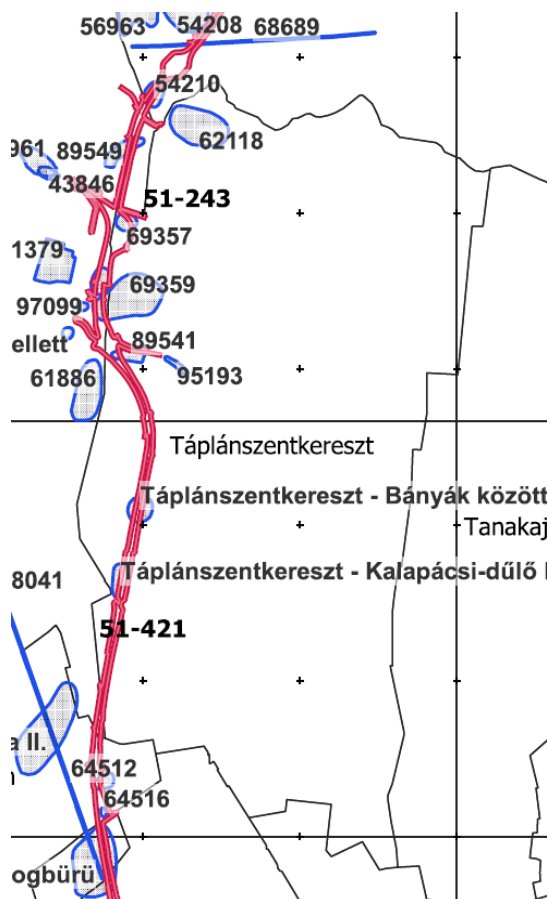
A zöldfelületek ökológiai szerepének növelésének másik fontos eszköze, ha a zöldfelületek fenntartása az ökológiai szempontokhoz igazodóan történik. A lényeg, hogy a kialakuló zöldfelületek olyan ökoszisztémát alakítsanak ki, melyek minél kevesebb emberi beavatkozással is fenntarthatók, de egyben a gyomnövények terjedését is megakadályozza. Ez különösen fontos az útpálya menti füves területek kialakítása és fenntartása során.

Fontos, hogy a kialakításra kerülő zöldfelületek mérete ne legyen túlságosan elaprózott. Az egybefüggő nagyobb területek fenntartása kedvezőbb. Az egybefüggő zöldfelületek a mikorklimatikus viszonyok megváltoztatása révén a saját mikrokörnyezetüket is kedvezően tudják alakítani, amivel a fenntartási, kezelési feladatok is csökkenthetők.

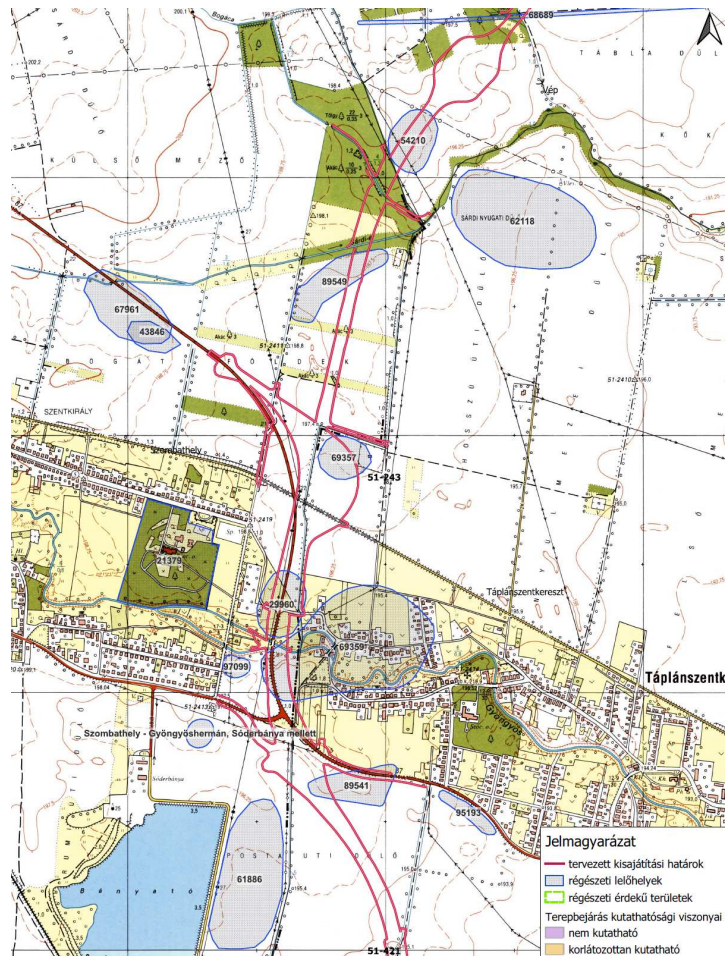
2.4. Örökségvédelem

2.4.1. Régészeti értékek védelme

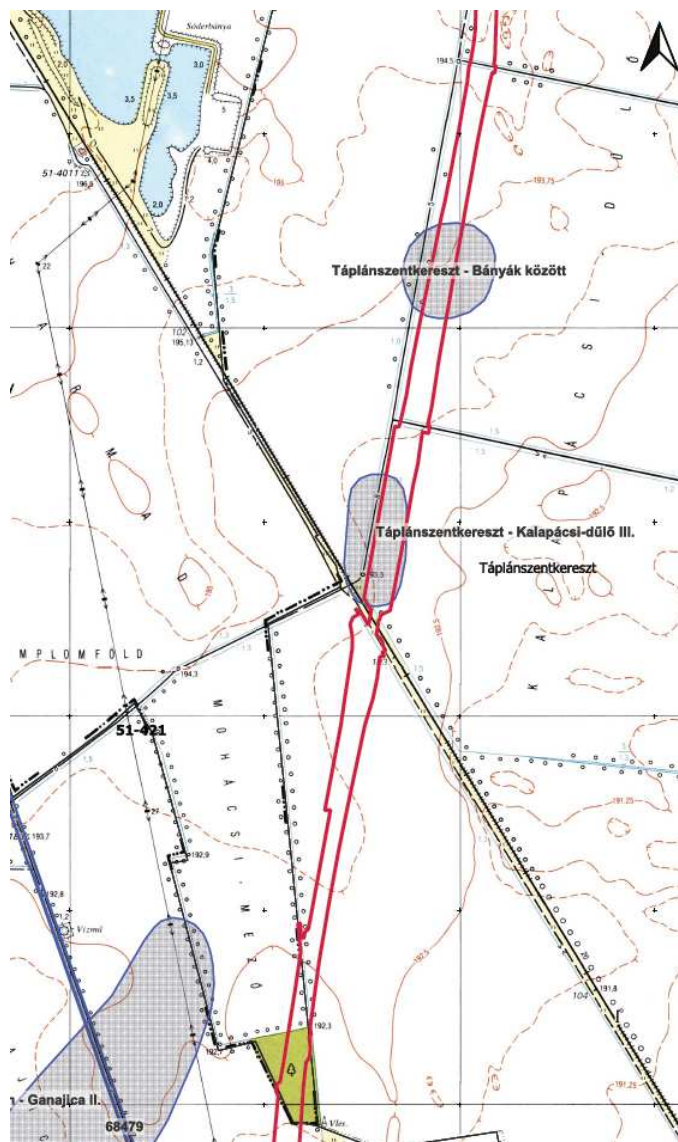
A település régészeti örökségvédelmi hatástanulmánnyal rendelkezik. 2022-ben elkészült A Magyar Nemzeti Múzeum közreműködésével az ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ ELŐKÉSZÍTŐ MUNKARÉSZ Adatgyűjtés, Terepbejárás alapján (ERD-I.) M86 autótű Körmenđ (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz” című tervdokumentáció.

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Szombathely - Emona (Dél) felé vezető út	68041	terepbejárás	út	római kor	50 m-es pufferzónában
Táplánszentkereszt - Kalapácsi-dűlő III.	Nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás	telep	késő középkor, kora újkor-újkor	érintett
Táplánszentkereszt - Bányák között	Nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás	telep	őskor (rézkor?), késő középkor	érintett
Szombathely - Posta úti-dűlő	61886	helyszíni szemle	telep szórvány	római kor középkor	pufferzónában
Táplánszentkereszt - Posta úti-dűlő	89541	terepbejárás	telep	római kor, középkor	érintett
Táplánszentkereszt - Kalapácsi-dűlő I.	95193	terepbejárás	telep	középkor	pufferzónában
Szombathely - Gyöngyöshermán, Sóderbánya mellett	Nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás	telep	Árpád-kor	pufferzónában
Szombathely - Bogát fasor mellett	97099	terepbejárás	telep	Árpád-kor, késő középkor	50 m-es pufferzónában
Táplánszentkereszt - 87-es út Gyöngyöshermánt elkerülő szakasza	69359	helyszíni szemle, régészeti megfigyelés	telep	őskor, neolitikum, Árpád-kor, késő középkor, kora újkor-újkor	érintett
Szombathely - Bogát	29960	terepbejárás, ásatás, helyszíni szemle	telep település	őskor, neolitikum, kelta, Árpád-kor késő középkor	érintett
Szombathely - Bogáti kastély	21379	helyszíni szemle, adatgyűjtés	szobor	késő Árpád-kor	pufferzónában
Táplánszentkereszt - Külterület-Bogáti földek	69357	helyszíni szemle	temető	őskor	érintett
Szombathely - Bogáti földek	43846	helyszíni szemle	telep	kelta, római kor	pufferzónában
Szombathely - Bogáti földek	67961	adatgyűjtés	telep	őskor	pufferzónában
Szombathely - Bogáti-földek Északkelet	89549	terepbejárás	telep	rézkor, római kor	érintett
Vép - Hermányi-mező	54210	helyszíni szemle, ásatás	telep	őskor, római kor, népvándorlás kor, középkor	érintett
Táplánszentkereszt - Sárdi nyugati dűlő	62118	helyszíni szemle, régészeti megfigyelés, ásatás	telep, villa	római kor	pufferzónában

Régészeti lelőhelyek az M86-os gyorsforgalmi út mentén (EVD 2022 részlet)

Régészeti lelőhelyek az M86-os gyorsforgalmi út mentén (EVD 2022 részlet)

Az alábbiakban táblázatban összegezzük a javasolt örökségvédelmi vizsgálatokat, valamint az érintett lelőhelyekre javasolt további kutatásokat:

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	További javaslat:
Táplánszentkereszt - Kalapácsi-dűlő III.	Nyilvántartásba vétel alatt	Geofizikai kutatás, Próbafejtés
Táplánszentkereszt - Bányák között	Nyilvántartásba vétel alatt	Geofizikai kutatás, Próbafejtés
Táplánszentkereszt - Posta úti-dűlő	89541	Geofizikai kutatás, Próbafejtés
Szombathely - Bogát fasor mellett	97099	Geofizikai kutatás, Próbafejtés
Táplánszentkereszt - 87-es út Gyöngyöshermánt elkerülő szakasza	69359	

Szombathely - Bogát	29960	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás
Táplászentkereszt - Külterület-Bogáti földek	69357	Geofizikai kutatás, Próbafeltárás

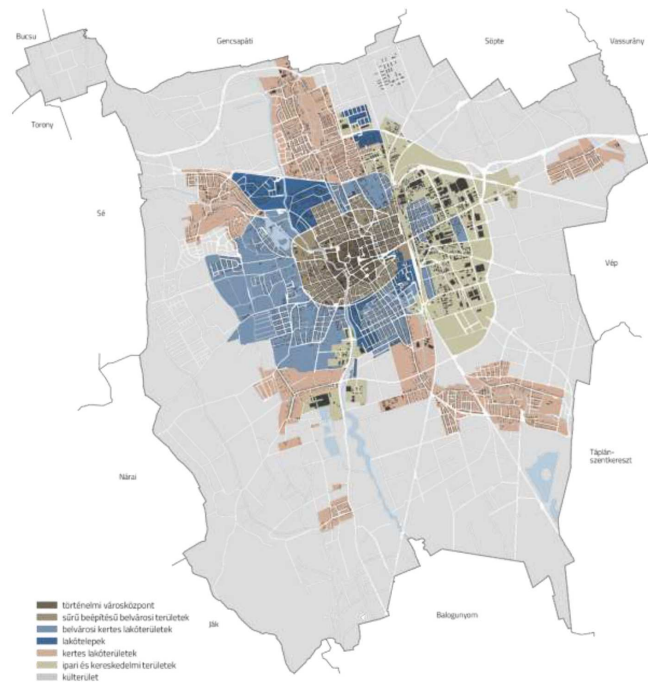
2.4.2. Műemléki értékek védelme

A tervezett módosítás műemlék vagy műemlék műemléki környezetét nem érint. A legközelebbi műemlék a Bogáti kastély, azonban a nyomvontól való távolsága ~400 m. A nyomvonal nem érinti a műemlék műemlék környezetét.

2.4.3. Helyi értékek védelme

A helyi védelemmel kapcsolatos előírásokat a 26/2017. (XII.20.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről tartalmazza. A tervezett módosítás helyi védelem alatt álló építményt nem érintenek.

A településképi szempontból meghatározó területek jegyzéke a településképi arculati kézikönyv alapján

3. melléklet a 26/2017. (XII.20.) önkormányzati rendelethez

2.5. Közműellátás

A település hatályos településrendezési tervvel rendelkezik, amelyet az alábbi ágazati szempontok szerinti közműérintettség, közműkiváltási igény és javaslat kerül megfogalmazásra.

2.5.1. M86-os gyorsforgalmi út kialakítása

A gyorsforgalmi út és annak úthálózat fejlesztése során a vízfolyások keresztezésénél és megközelítésénél nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a Gyöngyös műcsatorna parti sávjának használatára vonatkozó rendelkezéseit be kell tartani.

A Gyöngyös-műcsatornát érintő tervezett módosításoknál a terület használatok során a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet Gyöngyös műcsatorna parti sávjának használatára vonatkozó rendelkezéseit be kell tartani.

A település közigazgatási területe a folyó nagyvízi medrét nem érinti. A település területén húzódik a Sárdi-ér, a Gyöngyös műcsatorna, a Boláta-patak, a Cséve-árok, a Kajdi-főcsatorna.

A vízminőségvédelmi terület övezete tekintetében a MATRT előírásai az irányadóak.

A tervezett vízelvezetés bemutatása

A pálya víztelenítésének megoldását az alapvetően töltéses jelleg, a pálya ívviszonyai, magassági vonalvezetése, az altalaj és a töltés anyaga határozza meg. A tervezett pálya vízelvezetését a legtöbb helyen földárkokkal tervezik, burkolt árkok azokon a szakaszokon kerülnek kialakításra, ahol a nagy hosszúságú következtében kialakuló sebességek várhatóan meghaladják a földárkokra vonatkozó határsebességet, illetve ahol vízbázis területeket érint a nyomvonal.

A talpárkok vízfolyásokba való bevezetése előtt hordalékfogó műtárgyak beépítése tervezett.

Jelmagyarázat

- Tervezett nyomvonal
- Településhatár
- Belterület
- Jelentősebb úthálózat
- Vasúthálózat
- Csatorna
- Vízfolyás
- Állóvíz
- Üzemtervezett erdőterület

Vízfolyások az M86 nyomvonala mentén (Forrás: Környezetvédelmi engedély módosítása)

Érintett közművek az M86-os gyorsforgalmi út nyomvonala mentén Szombathely területén
/a képek sorrendjében északról dél felé haladva/

Közműkiváltások összefoglaló táblázata

Keresztezett út megnevezés	Keresztezés km szelvény	Közmű megnevezés	Közmű üzemeltető
M86	6+352.74	Vízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.
M86	6+359.96	Gázvezeték keresztezés	MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.
M86	6+360.09	Szennyvízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.
M86	6+428.93	MTelekom alépítmény keresztezés	Magyar Telekom Nyrt.
M86	6+720.86	Gázvezeték keresztezés	MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.
M86	6+957.57	MTelekom földkábel keresztezés	Magyar Telekom Nyrt.
M86	6+971.22	Szennyvízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.
M86	6+978.90	KÖF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
M86	10+177.33	Vízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.
Élágazási csp NY	0+215.66	NAF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Elágazási csp K	0+863.46	NAF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
ÉK-i ág	0+022.14	KÖF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
ÉK-i ág	0+323.07	Gázvezeték keresztezés	MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.
ÉNY-i ág	0+092.35	Gázvezeték keresztezés	MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.
ÉNY-i ág	0+294.76	MTelekom földkábel keresztezés	Magyar Telekom Nyrt.
ÉNY-i ág	0+304.14	Szennyvízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.
ÉNY-i ág	0+322.78	KÖF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Rumi külső út	0+466.65	MTelekom földkábel keresztezés	Magyar Telekom Nyrt.
Rumi külső út	0+180.69	KÖF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Rumi külső út	0+359.91	KÖF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Rumi külső út	0+052.19	KÖF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Rumi külső út	0+112.50	MTelekom földkábel keresztezés	Magyar Telekom Nyrt.
Rumi külső út	0+128.59	Szennyvízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.
Rumi külső út	0+173.13	NAF légvezeték keresztezés	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Rumi külső út	0+453.71	Szennyvízvezeték keresztezés	VASIVÍZ Zrt.

2.6. Tájrendezés, környezetalakítás**2.6.1. Tájrendezés - Szombathely tervezett M86 autót út környezetének szabályozási terve VIZSGÁLAT**

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

Szombathely területét a tervezett M86-os autót út a település K-i határa mentén érinti két helyen. Először a 4+670 - 6+900 km sz. közötti szakaszon, majd minimálisan a 10+900 km sz. térségében. Az út a települést annak ÉK-i részén Vép felől éri el. A nyomvonal D-i irányban halad és az 5+740 km sz-nél külsőintézetű csomóponttal csatlakozik a meglévő 87-es útba. A közös szakasz a 7+015 km sz-nél lévő elválási csomópontig tart, de a csomópont már Táplánszentkereszt területére esik. Innen a nyomvonal Táplánszentkereszt területén halad, és mielőtt eléri Sorokpolányt a 10+955 km sz-nél egy rövid szakaszon ismét érinti Szombathely területét. Szombathely beépített területeihez legközelebb a meglévő 87-es főúttal közös szakaszán halad majd, ahol Szombathely-Szentkirály településrészt

lakóterületeinek közvetlen közelében halad el. A terület természetföldrajzi értelemben az autótérülete a 3.2.13. Gyöngyösi-sík kistáj területén halad, ahogy az egész település is e kistáj területén helyezkedik el.

1.12.1. Természeti adottságok

1.12.1.1. Földrajzi helyzet, domborzat

A kistáj egy délnyugatról északkeleti irányban lejtő síkság, egyhangú, még mikro formákban is nagyon szegély terület. A terület átlagos tengerszint feletti magassága 207 méter, míg Balogunyom területe 190m átlagos magasságban helyezkedik el. A kistáj legmagasabb pontja Szombathely északnyugati részén (256 m), legalacsonyabb pontja pedig Szelesténél (155 m) található. A jórészt tökéletes síkság felszínalaktani jellegét a lefolyástalan, vagy rossz lefolyású lapos mélyedések kusza hálózata, valamint a Gyöngyös elsorvadt holtmedrei teszik némileg változatossá.

1.12.1.2. Éghajlati adottságok

A Gyöngyösi-sík kistáj éghajlatát délnyugatról északkeleti irányban emelkedő, mérsékelt hűvös évi középhőmérséklet (9,-9,5 °C) jellemzi. A legmelegebb nyári hőmérséklet 32,0-33,0 °C, a leghidegebb téli hőmérséklet -15,5 - -16,0 °C. Fagymentes napok száma 178-188 nap. A csapadékmennyiség szintén mérsékelt (630-650 mm/év). A vegetációs időszakban 400-420 mm csapadékra lehet számítani. Hótakarós napok száma 33-40 nap. A hótakaró átlagos maximális vastagsága 20-23 cm. Az évi napsütötte órák száma 1850-1900 óra. Uralkodó szélirány É-i és D-i. Az átlagos szélesség 3-3,5 m/s.

1.12.1.3. Vízrajzi adottságok

A „talajvíz” mélysége a 2-4 m között van. Kémiaiilag főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, de Szombathelytől D-re a nátrium is jelentkezik. Keménysége 15-25 nk° közötti, de Szombathelytől D-re a 35 nk°-ot is eléri. A szulfáttartalom a patak völgyekben 60 mg/l feletti, azoktól távol kisebb. Kiterjedten jelenik meg a nitrátosodás is. A rétegvizek mennyisége átlagos, de néhol a 200 m körüli mélységű kutakból tekintélyes víz- hozamokat nyernek. Az artézi kutak száma jelentős, de nincs minden településen.

A táj É-i része a Répce, középső, nagyobb része a Gyöngyös, D-i pereme a Sorok-Perint vízgyűjtő területéhez tartozik. A Gyöngyös (24 km, 250 km²) mellékpatakjai: Baláta-patak (12 km, 16 km²), Borzó-patak (24 km, 110 km²), Perc-patak (11 km, 12,5 km²), Surányi-patak (15 km, 30 km²), Sárd-ér (13 km, 29 km²), Sormás-ér (5 km, 13 km²), Hosszúvízpatak (12 km, 22 km²), Rátka- patak (14 km, 26 km²). (Utóbbiak azonban a kistáj határán kívül érik el a Gyöngyöst.) A Sorok-Perint ide tartozó része 24 km, 110 km²; mellékvizei: Vizellős-patak (6 km, 16 km²), Kis-Sorok (9 km, 13 km²). A vízháztartás kiegyenlített. Vízjárás adataink vannak a Perintről, a Gyöngyösről és a Sorokról. A mellékpatakok nagyvizei: Hosszúvíz-patak 19 m³/s; Rátka-patak 9 m³/s; Kis-Sorok 7 m³/s; Borzó-patak 22 m³/s; Sárdi-patak 12 m³/s. Az árvizek szokásos ideje a tavasz, de bármely évszakban bekövetkezhetnek. A kisvizek már inkább csak kora ősszel tartósak.

1.12.1.4. Geológiai és talajtani adottságok

A medencealjzatot főleg a Kelet-alpi takaró mélybesüllyedt kőzetei alakítják, ezekre késő-miocén és késő-pannon képződmények települtek. A Kőszegi-hegységet DK-ről övező periglaciális hegylábfelszín K-i peremén ÉÉNy–DDK-i irányú süllyedéktengelyben alakította ki jelenlegi völgyét az újpleisztocén végén a Gyöngyös. A Gyöngyösnek pleisztocén terasza nincs, széles völgylapályát többnyire csak magas- és alacsonyártér kíséri. A széles árterületű völgytől K-re a Gyöngyös terjedelmes kavicsstakarós síksága következik, amely É felé a Répce– Gyöngyös vízválasztó hegylábfelszínig, K felé pedig a Rába-balparti kavicsstakaróig terjed és meredek, alámosott töréssperemmel végződik.

A kavicsstakarós síksági kistáj főleg építőanyag-ipari nyersanyagokban gazdag. Hatalmas kavicskészlete (1,192 km³) a betonipar, a kavicsstakarót fedő jégkori vályog és a vályogos löszös üledékek pedig a durvakéremia-ipar jó minőségű nyersanyagai. A lignit előfordulás a szomszédos Pinka-síkról ide is (Balogunyom) átnyúlik.

A kistáj talajtani adottságait a talajképző kőzetek határozzák meg. A tagolatlan felszínű, jégkorszaki vályoggal, agyagos vályoggal, löszös üledékkel és lösszel fedett kavicsstakarójú, DK felé enyhén lejtő kistáj uralkodó talajtípusai az erdőtalajok (89%). A kistáj É-i részén agyagbemosódásos barna erdőtalajok találhatóak (20%). Gyenge termékenységűek annak ellenére, hogy termőrétegük nem sekély és vízgazdálkodásuk nem szélsőséges, csupán kémhatásuk erősen savanyú. A kistáj másik erdőtalaja a löszös üledéken képződött barnaföld (69%). Kedvező a termékenysége (int. 55-85). A Gyöngyös és a Perint völgyében kis szervesanyag-tartalmú, mészmentes nyers öntések (10%) találhatóak. 40% szántó (int. 20-45), 20% rét-legelő és 10% gyümölcsös hasznosításuk alakult ki.

1.12.1.5. Természetes növénytakaró

Növényföldrajzi besorolás: A tervezési terület növényföldrajzilag a Pannóniai flóratartomány (Pannonicum) Nyugat-Dunántúl (Praenoricum) flóraidéke Őrség-Vasi-dombvidéki (Castriferreicum) flórajrásának határán helyezkedik el. Az egykori táj nagyrészt erdővel borított volt, ahol az alföldi gyertyános kocsányos tölgyes (Quercus robur-Carpinetum) dominált, a vízfolyások mentén hegyvidéki égerligetekkel (Aegopodium-Alnetum), keményfás ligeterdővel (Quercus-Ulmum), a magasabb részeken erdei fenyő elegyes gyertyános-tölgyesekkel. A Pinka- és a Gyöngyösi-sík területe erős antropogén hatásnak volt kitéve, ezért az eredeti vegetációnak csak kis maradvány állományai maradtak fenn, amely főként a patakok mentére és a mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlan lápos területekre korlátozódik. A mentesített területeken a termékeny öntéstalajok szántóföldi művelésbe kerültek, amelyek között csak a kisebb, vízfolyások, vagy a tartósan belvizes területeken maradt meg a potenciális vegetáció.

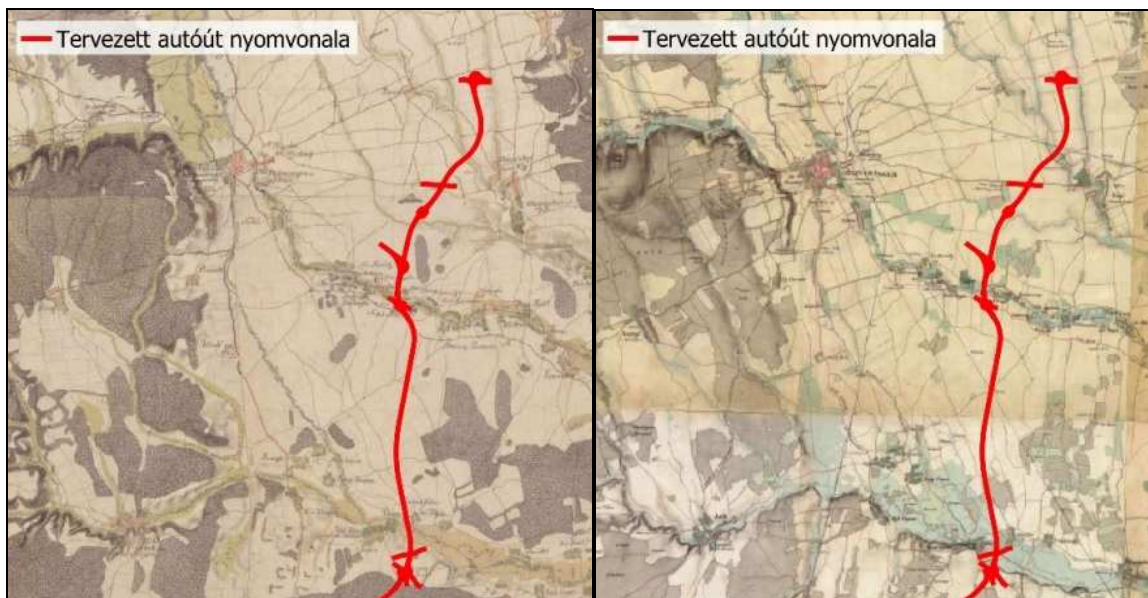
A mai vegetációban a patakokat kísérő égerligetek, kis foltokban láperdők, bokorfüzesek fordulnak elő. A potenciális erdők mezőgazdaságtól megkímélt maradéka helyén ma már erdőfenyő és vörös tölgy faültetvényeket találunk, de a szintén tájidegen fehér akác is előfordul. A fátlan területeken mocsárrejtő, kis részben lápi vegetáció maradványait találjuk. A magasabb térszíneken üde kaszálórétek egy-egy foltja maradt fenn.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. tájtörténeti vizsgálat

Vas megye térsége az ókortól lakott terület volt. A római birodalom fontos városa volt a mai Szombathely (Savaria). Ezen időszakból a tájhasználatra csak a római kori leírásokból és az akkori művelési szokások alapján tájékozódhatunk.

A leginkább megbízható térképi adatforrásokat az első, második és harmadik katonai felmérések térképei jelentenek, melyek részletesen ábrázolják a térség aktuális területhasználati viszonyait nagyságrendileg az elmúlt 250 éve visszamenően.

1.ábra A tervezett út nyomvonala az első és második katonai felmérés térképein

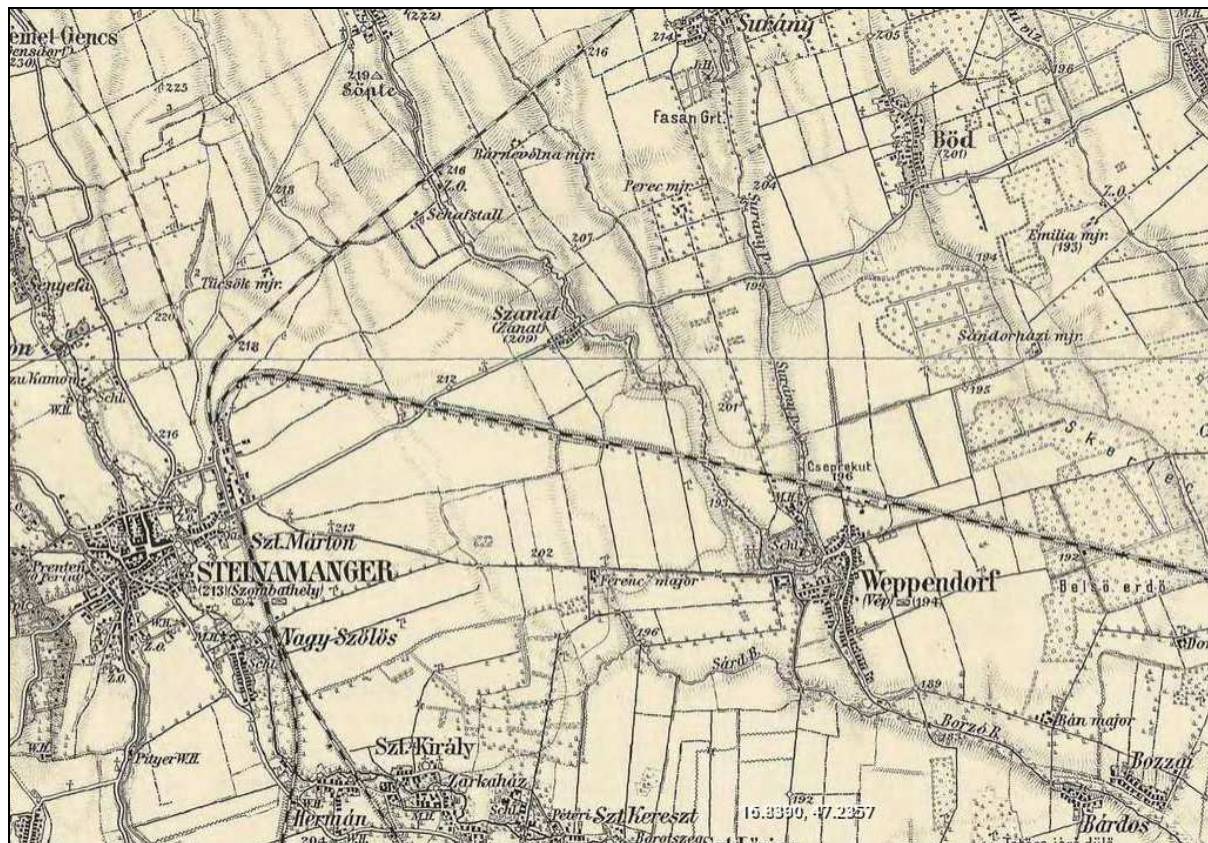
Térképek forrása: <https://mapire.eu/hu/>

Az első katonai felmérés (1763-1787) az első, ma is fellelhető, az ország egészét lefedő térképezés eredményeként jött létre. Már ekkor jól megfigyelhetők a térképeken a ma is meglévő települések, melyek jó része akkor sokkal kisebb, több közülük különálló településként létezett. A jelenleginél nagyobb területeket borítottak erdők, és a rét legelő területek aránya is jelentősen magasabb volt, mint manapság. A szántóterületek aránya a maitól jelentősen elmaradó volt és jobbra a település lakott területei körül helyezkedtek el.

A második katonai felmérés (1816-1869) közel 100 évvel későbbi állapotokat mutat. A térképen jól megfigyelhetők a települések belterületeinek növekedése. Az erdővel borított területek jelentősen csökkentek és helyettük több lett elsősorban a szántóterület, valamint a vízfolyások menti vizes területek, rétek aránya is jelentősen csökkent.

A harmadik katonai felmérés (1869-1887) a második katonai felméréshez hasonló változásokat mutat. Jól megfigyelhető az erdők további csökkenése és a szántóterületek egyre nagyobb terjedése. A Gyöngyös patak mentén sűrűn egymás közelében alakultak ki a települések beépített részei. Nagyobb rétek már csak a Sárd-patak mentén voltak. A Települések környezetében mindenfelé szánókat találunk, melyeket tagoló földutak mentén fasorok vannak, és sok mellett megjelennek a vízvezető árkok, csatornák is, mely a területek művelhetőséghez voltak szükségesek. Az erdős területek csak elszórtan a településektől nagyobb távolságban a kisebb patakok, vizes területek környezetében maradtak fenn. Fontos változást fellendítő elemként megjelent a térségben a Szombathely-Körmend

és Szombathely-Vasvár vasútvonalak, melyek a következő évtizedekben felgyorsították a tájhasználat átalakulásának a korábban megkezdődött folyamatait. Az évek alatt több apró településből jött létre egy-egy település, így Szombathely számos a környéken lévő kisebb települést kapcsolt magához, így a térségből Zanatot, Szenkirályt, Hermánt sok más város környéki egykor önálló településekkel együtt.

2. ábra Szombathely térsége a harmadik katonai felmérés térképén

Térkép forrása: <https://maps.arcanum.com/hu/map/>

1.12.2.2. tájhasználat értékelése

A táj jellegzetes sajátosságait, a táj szerkezetét, használatát a természetföldrajzi adottságok, valamint az emberi tevékenység alapvetően meghatározza. Jelentős tájalakulást befolyásoló elem a Gyöngyöspatak, melynek partja mentén sűrűn egymás mellett sok kisebb település is megjelent Szombathely (Hermán) és Szécsény között a patak mindkét oldalán, melyek már ekkor szinte összefüggő településláncot alkottak. A Szombathely-Vasvár vasút töltése jelentős térségszervező elemmé vált.

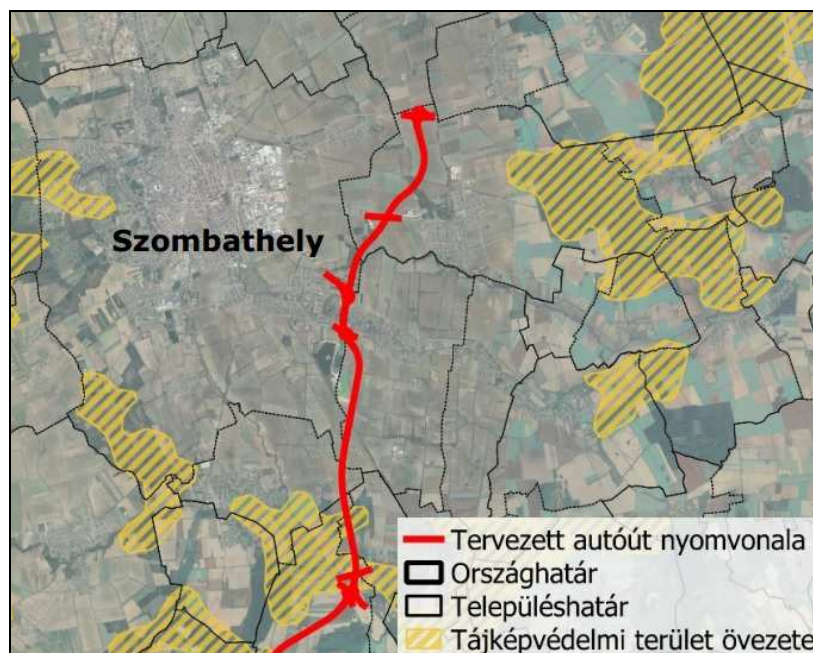
Szombathely területét a tervezett M86-os autótű a város K-i határa mentén halad és azon két szakaszon is áthalad. Az út a települést annak ÉK-i részén éri el Vép felől. D-i irányba haladó út az 5+740 km sz-nél eléri a meglévő 87-es út nyomvonalát és innen közel 1,5 km keresztül közös nyomvonalon haladnak, majd a 7+015 km sz-nél elválási csomópontban szétválnak és a 87-es út K felé, míg az M86-os D felé halad tovább. A csomópont előtt elhagyja az út Szombathely területét és Táplánszentkereszt területén halad tovább. A 10+900 km sz. térségében éri el ismét egy rövid (párszáz méteres) szakaszon a várost, mielőtt Sorokpolány település területén haladna D felé tovább.

A nyomvonal lakott területeket a 87-es úttal közös szakaszán közelíti meg leginkább, ahol a legközelebbi lakóépületek 70-150 m távolságban vannak az úttól. Itt Szombathely -Szentkirály városrész és Táplánszentkereszt lakóterületeit közelíti meg a nyomvonal. Ez a szakasz a leginkább környezetileg érzékeny és környezeti konfliktusokkal sújtott része.

A többi szakaszon döntően mezőgazdasági területeken halad az út. Csak elszórtan és kisebb területeken érint erdőket. A szombathely területén érintett erdőrészek az alábbiak: 54/A, 55/A, 55/B, 55/E3, 55/E4, 55/E5, 55/E6, 55/E7, 55/E8, 55/D, 56/A, 129/A faanyagtermelő, gazdasági erdők és az 57/A, 58/A mezővédő, védelmi rendeltetésű erdőket érint. A 129/A, keménylombos erdő kivételével valamennyi akácos erdő. Mindez azt jelenti, hogy az érintett erdők természetvédelmi szempontból kevésbé értékesnek számítanak.

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

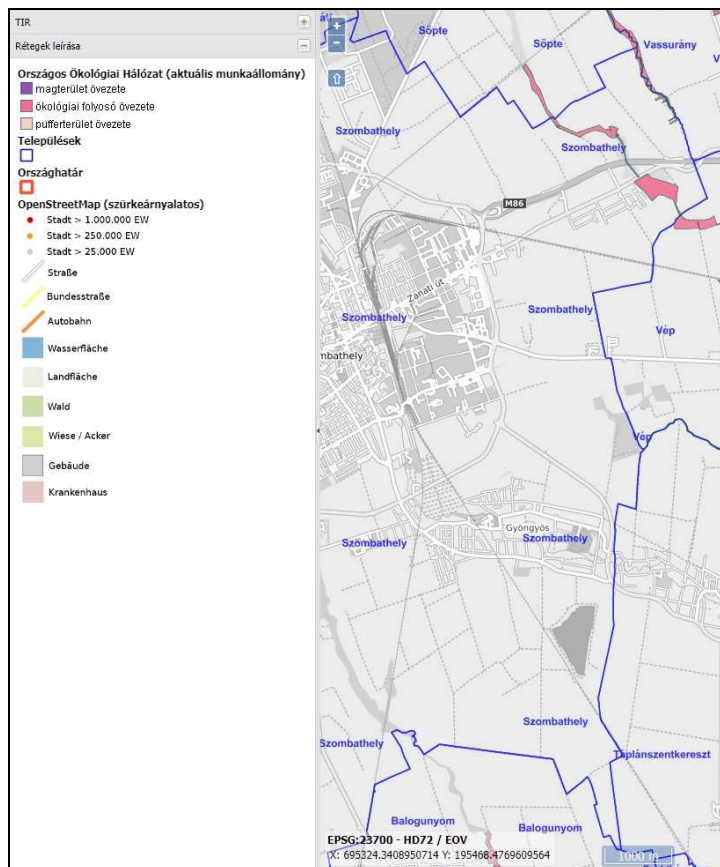
3.ábra A tervezett út nyomvonala és a tájképvédelmi terület övezete által érintett területek
(Térkép forrása: MaTrT térképi melléklete)

A tervezett M86 autópálya nyomvonala Szombathely területén az országos területrendezési tervekben lehatárolt „Tájképvédelmi terület övezetébe” sorolt területet nem érint.

1.12.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A területet nemzetközi, országos vagy helyi jelentőségű védett természeti területet, vagy ilyen jelleggel védelemre jelölt területet nem érint.

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

4.ábra Az Országos Ökológiai Hálózat területei Szombathely területén
(Térkép forrása: web.okir.hu/map/ - OKIR TIR adatbázis - közonségszolgálati modul)

Szombathely területén a tervezett M86-os autót az Országos Ökológiai Hálózathoz tartozó területeket nem érint.

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A tervezett nyomvonal környezetében jelenleg a táj használata során különböző konfliktushelyzetek, problémák fordulnak elő. A legfőbb problémák a következők:

- utak, vízfolyások menti növényállományban gyomfajok elterjedése,
- nagytáblás szántóterületek talaj degradációja.

A beruházás megvalósulása esetén várható tájhasználati konfliktusok:

- a beépített lakóterületek környezetében számítani kell környezeti terheléssel (zaj és levegőszennyezés)
- az út nyomvonala mentén értékes kétéltű hüllő élőhely kialakulásával kell számolni, mely terület egyben a madarak számára is fontos fészkelő és vonuló hely is egyben.
- tájképben új művi elem megjelenése,
- közlekedés fény és zajhatásai
- közlekedés izolációs hatása az élőlények számára

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. talaj

A szakasz első felén a fedőréteg jellemzően 0,6 m vastag humuszos közepes és kövér agyag, néhol sovány agyag, vagy homokos iszap. Az agyag helyenként homokot, kavicsot is tartalmaz. A humuszos fedőréteg alatt a fúrásokban általában 2-3 m-es mélységig további finom szemcsés rétegek települtek: változatos plaszticitású, merev-kemény állapotú agyag rétegeket, illetve homokos (durva) iszap rétegeket tártak fel. A finom szemcsés rétegek alatt a pleisztocénben, a folyók által lerakott durva szemcsés kavicsos rétegek azonosíthatók: (iszapos) homokos kavics, (iszapos) kavicsos homok, iszapos homok. A durva szemcsés rétegek vastagsága igen változatos: a 6 m-es fúrásokban általában nem érték el a fúrások talpmélységét, a mélyebb fúrásokban jelentkeztek a kavicsos rétegek. A kavicsos rétegek alatt a mélyebb fúrásokban a vizsgált terület építésföldtani alapkőzetet képező pannon rétegösszlet azonosítható: változatos elrendezésben homokos, homokeres, sovány, közepes és kövér agyag rétegek, homokos iszap, ill. iszapos homok rétegek települtek a feltárások talpáig. Az agyag és iszap rétegek jellemzően gyúrható-merev állapotúak, helyenként puhák. A geológia folyamatok (tómedence feltöltődése) következtében a pannon rétegösszlet felső zónájában szerves rétegek is előfordulnak.

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) alapján a tervezett nyomvonal kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetét nem érinti.

A tervezett nyomvonalon és annak környezetében talajszennyező források nincsenek, talajszennyezések nem ismertek. A mezőgazdasági és erdőgazdasági területek lehetséges szennyezők a területeken dolgozó gépek, berendezések lehetnek, de ezek esetleges haváriás szennyezési is igen kis területre korlátozódhatnak.

A meglévő földutak szennyezése csekély mértékű. Szennyezés lehetősége az utakon történő balesetek esetében fordulhat elő és okozhat lokálisan szennyezést, de ezeket jellemzően a beleset után felszámolják. A felszíni sokféle agyagos vályogos talajféleségnek köszönhetően az esetleges szennyezések csak minimális mértékben szivárognak a talajba, amennyiben ez mégis megtörténik, az jellemzően az út környezetben koncentrálódhatnak.

1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek

A 27/2004 (XII.25.) KvVM rendelet melléklete szerint Táplánszentkereszt település közigazgatási területe **felszín alatti víz szempontjából kiemelten érzékeny** terület valamint **a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések** között tartják nyilván. A legszigorúbb besorolást a területet érintő ivóvízbázisok védelme indokolja.

A beruházási nyomvonal a 219/2004 (VII.21) "A felszín alatti vizek védelméről" szóló kormány rendelet 2. melléklete alapján jellemzően **„fokozottan érzékeny”**, helyenként **„érzékeny”** területeken halad.

A „talajvíz” mélysége a nyomvonal mentén jellemzően 2-4 m körüli. Kémiaileg a kalcium-magnézium-hidrogén karbonátos jelleg a túlnyomó. A víz jellemzően 15-25 nk° keménységű. A szulfáttartalom is kevés helyen éri el a 60 mg/l-t. Számos helyen mutatkozik azonban a nitrát szennyezés. A rétegvizek mennyisége átlagos.

Ivóvízbázisok:

Magyarország felülvizsgálta, 2015. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Tervének 2.1. melléklete, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság térképes adatbázisa alapján a vizsgált nyomvonal Szombathely területén a következő felszín alatti ivóvízkivétel védőterületeket érintik:

- **Szombathely - Sárdér vízbázis** hidrogeológiai „B” védőidom a 2+950 - 6+360 km sz. között.
- **Szombathely - Sárdér vízbázis** hidrogeológiai „B” védőterület a 3+640 - 4+350 km sz., valamint 5+400 - 6+360 km sz. között
- **Szombathely - Sárdér vízbázis** hidrogeológiai „A” védőidom a 4+650 - 5+250 km sz., valamint az 5+590 - 5+940 km szelvény között.

Az érintett vízbázisok adatai az alábbi táblázatban találhatóak:

Vízbázis kódja	Érintett település területe	Vízbázis neve	Sérülé kénye?	EOV X EOV Y	Érintett nyomvonal szakasz	Érintett hosszúság	Védőterület típus
AID73 6	Vép, Szombathely	Szombathely - Sárdér vízbázis	igen	209 911 ,03 472 192 ,95	2+950 - 6+360 km sz.	3416	hidrogeológiai „B” védőidom
	Vép				3+640 - 4+350 km sz.	1670	hidrogeológiai „B” védőterület
	Szombathely				5+400 - 6+360 km sz.		
	Vép (4+650- 4+680), Szombathely				4+650 - 5+250 km sz.	950	hidrogeológiai „A” védőidom
	Szombathely				5+590 - 5+940 km sz.		

1.táblázat A nyomvonal által érintett ivóvízbázisok Szombathely területén

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet alapján felszín alatti vízbázisok **hidrogeológiai „A” védőövezetén a környezeti hatásvizsgálat**, illetve a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat **eredményétől függően megengedhető**, „B” védőövezet területén **nincs korlátozva vízzáróan burkolt csapadékvízárók-rendszerrel tervezett autópálya, autóút létesítése**, üzemeltetése, azonban különösen nagy figyelmet kell fordítani a szennyezések megelőzésére. A vízelvezetésre vonatkozó tervek alapján, a vízbázis védőterületen keresztülhaladó szakaszon burkolt árkok tervezettek, a befogadók előtt hordalékfogó műtárgy beépítésével.

Felszíni vizek

A tervezési terület a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területét érinti.

A Rába bal oldalán az országhatártól a Répcelaki-árapasztó csatornáig terjedő hosszú területsávot a bal parti mellékvizek tagolják. Ezek egyike a területen áthaladó lévő Gyöngyös-patak (24 km, 250 km²) A Gyöngyös-patak itteni szakaszai szennyezettnek minősülnek. Az évi vízjárás egyenetlen, de az árvizek mégis tavasszal, a kisvizek nyár végén a leggyakrabban. A térség egészében nyereséges vízháztartású terület.

A tervezett nyomvonal több helyen keresztez meglévő vízvezető árkot A vízvezető árkok keresztezésénél műtárgy létesül, a kisebb vizek a pálya alatt átteresekkel vezethetők át. Az áttereszek 2,00 m szabad nyílást nem meghaladó csőszerkezetek.

1.17.3. levegőtisztaság és védelme

A levegőtisztaság-védelmi előírásokat "a levegő védelmével kapcsolatos 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet tartalmazza.

A légszennyezettségi határértékeket "a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló" 4/2011. (I.14.) VM rendelet határozza meg, melynek egészségügyi határértékeit az alábbi táblázatban adjuk meg.

Légszennyező anyag	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			Veszélyességi fokozat
	Órás	24 órás	Éves	
Kén-dioxid (SO_2)	250	125	50	III.
Nitrogén-dioxid* (NO_2)	100	85	40	II.
Ózon (O_3)		120		I.
Szén-monoxid (CO)	10 000	5 000	3 000	II.
Ólom (Pb)			0,3	I.
Szálló por (PM10)		50	40	III.
Szálló por (TSPM: összes lebegő portartalom)	200	100	50	III.
Benzol		10	5	I.

2.táblázat Jelentősebb légszennyező anyagok határértékei¹

A terület légszennyezettségi besorolása a 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet alapján a következő: légszennyezettségi zóna, 11. kijelölt városok: Szombathely, ahol a légszennyezettségi zónabesorolás a következő:

Kéndioxid -	F,
Nitrogéndioxid -	D,
Szénmonoxid -	F,
PM10 -	D,
Benzol -	F,
Talajközeli ózon -	O-I,
PM10 Arzén (As) -	F,
PM10 Kadmium (Cd) -	F,
PM10 Nikkel (Ni) -	F,
PM10 Ólom (Pb) -	F,
PM10 benz(a)pirén (BaP) -	B.

A tervezett nyomvonal közelében legközelebb az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat üzemeltetésében lévő mérőhely Szombathelyen a Markusovszky kórház területén található, mely mérőhely városi háttér szennyezettség mérésére szolgál. A mérőpont 5-23 km távolságban van a

¹ 4/2011.(I. 14.)VM rendelet szerint

nyomvonalról egy a térség legnagyobb városában, így az ott mért értékek korlátozottan tájékoztatnak a tényleges levegőminőség állapotáról. A szennyezőanyag komponensek tekintetében a térség levegője, Szombathely mérőhely 2013. és 2020. közötti összesített adatai alapján az alábbiak szerint alakult:

Év / szennyezőanyag	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kén-dioxid (SO ₂)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)
Nitrogén-dioxid (NO ₂)	Jó (2)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Jó (2)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	-
Nitrogén-oxidok (NO _x) (mint nitrogén dioxid (NO ₂))	Jó (2)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	-
Szálló por (PM ₁₀)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)
Szálló por (PM _{2,5})	Jó (2)	Jó (2)	-	-	-	-	-	-
Benzol	*	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	-	*	Kiváló (1)	Kiváló (1)
Szén-monoxid (CO)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)
Ózon (O ₃)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)
Összesített értékelés	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)

3.táblázat Jelentősebb légszennyező anyagok éves értékei szerinti értékelés a Szombathely mérőállomáson

A táblázat mutatja, hogy 2013-óta a levegő minősége kismértékben javuló tendenciát mutat. A levegőminőségének állapotát alapvetően a szálló por koncentráció alakulása határozza meg, illetve az évtized elején a nitrogén-dioxid és a nitrogén-oxidok komponens is meghatározó volt, de mára ezek minősége jellemzően kiválóra javult. 2020 folyamán a szálló por tekintetében a rövid idejű koncentráció egy esetben haladta meg a határértéket. Mindezek alapján a térség levegő minősége kedvezőnek a tervezett nyomvonal térségében kiválónak tekinthető.

A tervezett nyomvonal mellett légszennyező forrás nem található. Időszakos porszennyező forrásnak tekinthetők a szántóföldi művelésű területek, amikor épp nem rendelkeznek növényborítással. Ilyen szempontból a térség szélrózsiára érzékeny. A térségben a szélrózsió csökkentése érdekében található nagy számban mezővédő fasor és fásítás, ami hatékonyan csökkenti nem csak az eróziót, de jelentős szerepe van a talajok jobb vízháztartásában, mindezek által a területek mezőgazdasági hasznának növelésében is, ami egyben környezeti szempontból is hasznos a szálló por mennyiségének csökkentésében.

1.17.4. zaj- és rezgésterhelés

Az út külterületen létesül. A nyomvonal Szombathely-Szentkirály és Táplánszentkereszt között kerül legközelebb lakott területhez, itt általában 70-150 m közötti távolságban vannak mindkét település legközelebbi lakóépületei. Szombathely-Szentkirály, Bogát fasor 3. alatti ingatlan lesz az úthoz legközelebb, mely 130 m távolságra lesz a tervezett nyomvonalról, illetve a jelenleg is meglévő 87-es úttól. Ezen ingatlannál zajmonitor pont kijelölése történt meg. A többi szakaszon az út nyomvonala mezőgazdasági, szántó művelésű területeken vagy kis részben erdőterületeken halad keresztül.

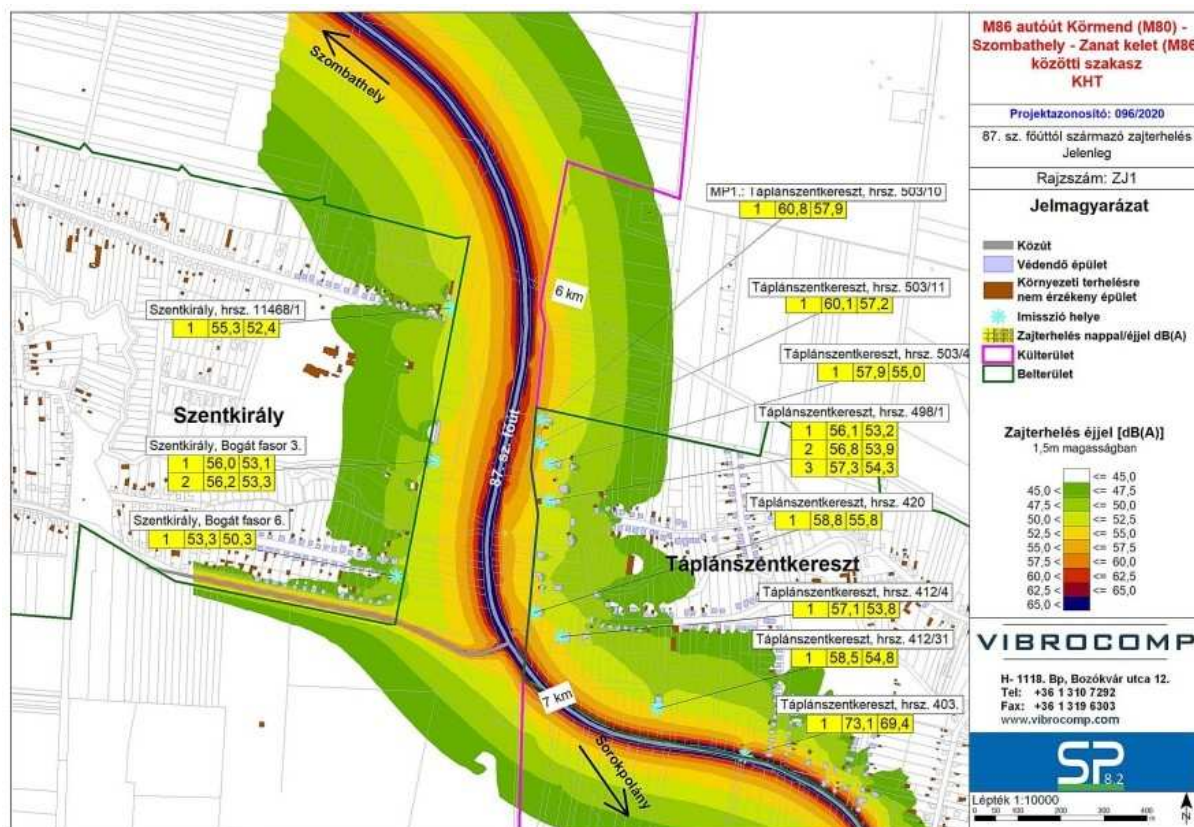
A zajvédelmi szempontból védettnek minősülő területek jellemzően falusias és kertvárosias lakóterületek, így a zajvédelem rendelet értelmezése során e területekre vonatkozó zajterhelési

jellemzők kerültek vizsgálatra, és mint figyelembe veendő adottságként figyelembe vételre és vizsgálatra.

A 27/2008. (XII. 3.) sz. KvVM-EüM együttes rendelet 3. sz. melléklete szerint a közlekedésből származó zajterhelés LAM'kö megítélési szintje új tervezésű, vagy megváltozott terület-felhasználású területeken az épületek ZR. szerint meghatározott védendő homlokzatai előtt Lakóterület (kiszóvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület melletti az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel és leszállóhelytől*** származó zajra a következő:

nappal LAM'kö = 65 dB
 éjjel LAM'kö = 55 dB értéket nem lépheti túl.

A tervezett nyomvonal mentén Táplánszentkereszt és Szombathely-Szentkirály között jelenlegi zajforrásként a 87-es sz. elsőrendű főút jelentkezik zajforrásként. A jelenlegi állapotban a területre elkészült zajtérkép mutatja be a térség zajhelyzetét az alábbi ábrán:

5.ábra A jelenlegi zajterhelés a meglévő 87-es út mellett Táplánszentkereszt és Szombathely-Szentkirály között
 (forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótű Körmend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

Vizsgálati pontok	Szint	Jelenlegi zajterhelés Lam'kö (dB)		Határérték (dB)		Túllépés mértéke (dB)	
		Nappal	éjjel	Nappal	éjjel	Nappal	éjjel
Sz.-Szenkirály, Bogát fasor 3.	GF	56,0	53,1	65	55	-	-
	F1	56,2	53,3	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, Bogát fasor 6.	GF	53,3	50,3	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, Rumi külső út 63.	GF	52,7	49,0	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, Rumi külső út 45.	GF	53,4	49,6	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, hrsz.: 11468/1	GF	55,3	52,4	65	55	-	-

4.táblázat Jelenlegi zajterhelés alakulása Szombathely-Szentkirály területén a tervezett nyomvonalhoz közelében

(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autóút Körmend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

A jelenlegi, zajtérképezéssel meghatározott, a jelenlegi 87-es sz. főút gépjármű forgalmából eredő zajterhelési értékeket a 27/2008. (XII. 3.) sz. KvVM- EüM együttes rendelet szerinti határértékekkel összehasonlítva megállapítható, hogy a közúti zajterhelés a közvetett hatásterület környezetében, 87. sz. főút és mentén falusias lakóterületi lakóépületeknél **nem lépi túl** az előírt határértéket.

1.17.5. sugárzás védelem

Sugárzás elleni védelem tekintetében leginkább az elektromos hálózat és transzformátorok sugárzásával kell számolni a területen. A területen ezek közül elsősorban a tervlapon is jelzett 20 kV-os légvezetékek és transzformátorok sugárzásával kell számolni. Az elektromos légvezetékek és a transzformátor állomás jelentős védőtávolságokat igényel, mely védőtávolságon belül az állandó emberi tartózkodás nem javasolt.

Radioaktív sugárzás, a természetes háttérsugárzáson kívül, amely kis mértéke révén az emberre semmilyen káros hatással nincs, nem található a területen.

1.17.6. hulladékkezelés

A nyomvonal menti területek többsége beépítésre nem szánt mezőgazdasági terület, ahol a hulladékok gyűjtése és elszállítása a terület használata alapján nem szükséges.

Táplánszentkereszt és Szombathely-Szentkirály közötti szakaszon a kijelölt nyomvonal a jelenleg meglévő 87-es út nyomvonalán haladna a települések beépített területei között. Mindkét településen biztosított a kommunális hulladékok gyűjtése és heti egy alkalommal történő rendszeres elszállítása. A szelektív hulladékgyűjtés is házhoz menő rendszerben, havi szállítással megoldott a lakóterületeken.

1.17.7. vizuális környezetterhelés

A nyomvonal mentén jelenleg vizuális környezetterhelést okozó elemek nem találhatók.

1.17.8. árvízvédelem

Vas megye Területrendezési Terve alapján a tervezési terület nem fekszik rendszeresen belvízjárta terület, valamint nagyvízi meder övezetében.

A vizsgált terület, amely a Rába tervezési egységen belül található, a 30 éves (3,3%), a 100 éves (1%) és az 1000 éves (1%) valószínűségű potenciális elöntési térképek (forrás: [www.vizugy.hu/Árvízi kockázatkezelés](http://www.vizugy.hu/Árvízi_kockázatkezelés)) alapján nem veszélyeztetett árvízzel.

A két település között a nyomvonal keresztezi a kistáj legjelentősebb vízfolyását a Gyöngyös-patakot. A patak keresztezésénél tervezett híd műtárgy a patakon levonuló árvízi vízhozamokra méretezetten kerül megtervezésre és kialakításra.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A tervezett nyomvonal környezetében a fő környezeti konfliktusok az alábbiak:

- utak, vízfolyások menti növényállományban gyomfajok elterjedése,
- Nagytáblás szántóterületek talaj degradációja időleges porszennyezésük.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. építésföldtani korlátok

1.18.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A település nyomvonal által érintett területén alábányászott, illetve barlangos terület nincs.

1.18.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A település területén csúszásveszélyes terület nincs.

1.18.1.3. földrengés veszélyeztetett területei

A terület nem minősül földrengés veszélyes területnek. A település területe (ahogy a teljes tervezett nyomvonal is) Magyarország szeizmikus zónatérképe alapján a 3. zónába tartozik.

1.18.3. egyéb

1.18.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

A tervezési területen ilyen jellegű problémák nincsenek.

1.18.3.2. mélységi, magassági korlátozások

Mélységi és magassági korlátozások nincsenek a településen.

1.18.3.3. tevékenységből adódó korlátozások

Tevékenységből adódó korlátozást alapvetően a nyomvonal menti és azt keresztező közművek védősávjai és védőterületei minősülnek. A nyomvonal mentén az alábbi meglévő és tervezett közművekkel kell számolni:

szelvény	közmű jellege	meglévő
4+682 km sz.	Középfeszültségű légvezeték (EON)	meglévő
5+245 km sz.	Ivóvíz vezeték (VasiVÍZ)	meglévő
5+295 km sz.	Ivóvíz vezeték (VasiVÍZ)	meglévő
6+353 km sz.	Ivóvíz vezeték (VasiVÍZ)	meglévő
6+360 km sz.	Középnomású gázvezeték (NKM)	meglévő
6+361 km sz.	Nyomott szennyvízvezeték (VasiVÍZ)	meglévő
6+429 km sz.	Távközlési földkábel (MTelekom)	meglévő
6+721 km sz.	Középnomású gázvezeték (NKM)	meglévő

5.táblázat A közigazgatási területen a nyomvonalat keresztező közművek

A mértékadó védőtávolságok az alábbiak a különböző közművek esetében igen változó, minden közmű esetében jelentősen eltérő annak kialakítási jellegétől, méretétől függően.

A főközlekedési közutak nyomvonalát kísérő biztonsági övezetét, valamint létesítményeinek helyigényét kell figyelembe venni. A külterületi főútvonalak tengelyétől mért 50-50 m védőtávolságon (87-es főút) belül építmény elhelyezéséhez közútkezelői hozzájárulás szükséges.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

A településen ásványi nyersanyag lelőhelyet a nyomvonal nem érint.

1.20. Városi klíma

A nyomvonal mentén a városi klíma kedvezőtlen hatásai nem jelentkeznek a terület jellegéből adódóan.

2.6.2. Szombathely tervezett M86 autót út környezetének szabályozási terve - JAVASLAT

2.1. Tájrendezési javaslatok

Ebben a munkarészben kerülnek bemutatásra

- a tájhasználatban, tájszerkezetben várható változások,
- a táj- és természetvédelem fejlesztésének lehetőségei.
- a tájvédelmi és tájképvédelmi fejlesztési lehetőségek és javaslatok,

2.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

Szombathely területét a tervezett M86-os autót út a település K-i határa mentén érinti két helyen. Először a 4+670 - 6+900 km sz közötti szakaszon, majd minimálisan a 10+900 km sz. térségében. Az út a települést annak ÉK-i részén Vép felől éri el. A nyomvonal D-i irányban halad és az 5+740 km sz-nél külöszintű csomóponttal csatlakozik a meglévő 87-es útba. A közös szakasz a 7+015 km sz-nél lévő elválási csomópontig tart, de a csomópont már Táplánszentkereszt területére esik. Innen a nyomvonal Táplánszentkereszt területén halad, és mielőtt eléri Sorokpolányt a 10+955 km sz-nél egy rövid szakaszon ismét érinti Szombathely területét. Szombathely beépített területeihez legközelebb a

meglévő 87-es főúttal közös szakaszán halad majd, ahol Szombathely-Szentkirály településrész lakóterületeinek közvetlen közelében (130-150 m-re) halad el.

A szabályozási terv készítése során alapvetően megtörténik a tervezett M86-os autótű szabályozási területének kialakítása a település területén a hatályos M86-os autótű környezetvédelmi engedélyének és készülő építési engedélyének megfelelően. A korábbi tervezett M86-os nyomvonalak a település területét érintették, így a szabályozás során a település területén korábban kiszabályozásra került, de a jelen változattal nem érintett területek visszakerülnek a korábbi mezőgazdasági és erdőövezetbe. A kijelölt nyomvonal által érintett területek közlekedési övezetbe kerülnek majd, hogy rajtuk az út megépítése megtörténhessen. A szabályozási tervekben közlekedési területek közé csak azok a területek kerülnek, melyek az út építése során kisajátításra kerülnek, illetve területükön az út és az ahhoz tartozó létesítmények megvalósulnak. Az út területét alapvetően a kisajátítási határvonalak, illetve a főpálya menti vadvédő kerítés vonala (a kettő általában egybe esik, ahol létesül kerítés) határozza meg. Az útépítéshez kapcsolódóan szükségessé váló patakmeder korrekciók (minimálisan) és vízvezető árok korrekciók területei vízgazdálkodási övezetbe kerülnek. Az útterület, és mederkorrekciók közötti területsávok területük méretétől függően kerülnek majd mezőgazdasági övezetbe, illetve erdőövezetbe. Az ilyen erdőövezetbe kerülő területeken a környezetvédelmi engedélyben előírt, az út tájba illesztését segítő ligetes növénytelepítések valósulnak meg az út építése során. Ezeket a ligetes telepítéseket az útépítési engedélyezési tervek tartalmazzák, azok az út építéskor megvalósulnak. Ezen területek későbbi kezelése vagy a vízi létesítmény kezelői, vagy a környék erdőgazdálkodói fogják megkapni a telekalakításoktól függően. Ezek a ligetes telepítési területek a tájat gazdagító látványelemként fognak megmaradni és a természetes flóra és fauna számára is megfelelő életteret biztosítanak hosszú távon.

A tervezett nyomvonal a Gyöngyös-patakot a jelenlegi 87-es út keresztezésének felbővített területén fogja keresztezni egy komolyabb híd műtárggyal. A híd műtárgy révén a patak menti ökológiai kapcsolat biztosított marad az élőlények számára a továbbiakban is.

A tervezett M86-os út nyomvonala miatt jelenlegi erdőövezetbe sorolt és ténylegesen erdőtervezett, erdőtervi adattárban szereplő erdőterületek igénybe vételére kerül sor az alábbi erdőrészletek vonatkozásában: 54/A, 55/A, 55/B, 55/E3, 55/E4, 55/E5, 55/E6, 55/E7, 55/E8, 55/D, 56/A, 129/A faanyagtermelő (gazdasági) erdők és az 57/A, 58/A mezővédő (védelmi) rendeltetésű erdő.

2.1.2. Természetvédelmi javaslatok

Az út nyomvonala nemzetközi, országos vagy helyi jelentőség védett vagy védelemre tervezett természeti területet a településen nem érint.

A nyomvonal az **Országos Ökológiai Hálózathoz tartozó** területeket nem érint.

A tervezett M86-os út nyomvonala miatt erdőtervezett, erdőtervi adattárban szereplő erdőterületek igénybe vételére kerül sor az alábbi erdőrészletek vonatkozásában: 54/A, 55/A, 55/B, 55/E3, 55/E4, 55/E5, 55/E6, 55/E7, 55/E8, 55/D, 56/A, 129/A faanyagtermelő (gazdasági) és az 57/A, 58/A mezővédő (védelmi) elsődleges rendeltetésű erdő. Az erdőterületek a 129/A kivételével akácos erdők, így azok természetvédelmi szempontból nem kiemelkedő értékűek.

A beavatkozás az út létesítéséhez minimálisan szükséges területek közlekedési célú közterületbe történő sorolását szolgálja.

A település területén az alábbi ökológiai átjárók kialakítása tervezett:

Helyszín (km sz.)	Átjáró típusa	Átvezetni kívánt célfaj	Megjegyzés
4+780	vadátjáró	őz	Bagóca-ér, út alatti átvezetés

6.táblázat Táplánszentkereszt területén létesülő ökológiai átjárók és fő jellemzői

A tervezett útszakaszt gímszarvasra méretezett védőkerítéssel szükséges ellátni, a teljes hosszon. A kerítést az elérhető legmagasabb (legalább 2,5 m) elemekből kell kialakítani, és 30 cm mélyen a talajba beásni. A felső kiegészítő, magasító (1-2 db) dróthuzalnak legalább 2,4 m magasságban kell lennie.

2.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

A tervezett M86-os út nyomvonala Szombathely területén a tájképvédelmi övezet területét nem érinti, különleges tájképvédelmi intézkedéseket a települést érintő nyomvonal szakasz nem igényel.

A tervezett nyomvonal síkvidéki területen húzódik, ezért a nyomvonal jelentős részén töltésben halad. A töltés magassága ~2,0-3,0 m között változik. Nagyobb töltésmagasság a tervezett külön szintű csomópontok és felül vezetett élőhelyhidak, vadátjárók, valamint a jelentősebb vízfolyások felett átívelő hidak környezetében fordul elő. A műtárgyak látványa eltérő.

A település területét az alábbi műtárgyak érintik:

Szelvény	Keresztezés elnevezése
4+773 km sz.	Felüljáró a Bogóca-ér felett, vadátjáró a pálya alatt
5+738 km sz.	Aluljáró a 87. sz. főút alatt
6+443 km sz.	Felüljáró a Bogáti út felett
6+588 km sz.	Felüljáró a Gyöngyös-műcsatorna, fenntartó út felett

7.táblázat Táplánszentkereszt és Szombathely területén létesülő jelentősebb műtárgyak (felüljárók)

Az útszéli vízelvezető árkok alig, míg a felüljárók, külön szintű csomópontok észlelhető mértékben befolyásolják a tájkép megjelenését, látványát. Az egyes külön szintű csomópontok, egyéb kapcsolódó létesítmények kialakításával, továbbá az alsóbbrendű közutak és földutak keresztezésénél kialakítandó műtárgyak révén az adott szakaszok közvetlen tájképi hatásterületén belül (átlagosan 250-300 m) a tájképben meghatározó tájelem kialakulása várható. Az út nyomvonalának tájba illesztése céljából a település területén az alábbi út menti növénytelepítési formák javasoltak:

Útszakasz szelvényei	Szakaszjelleg	Javasolt növénytelepítés
4+572 -5+226 km sz. között	enyhe körív	a körív külső oldalán ligetes telepítés javasolható
5+526 - 6+281 km sz. között	egyenes szakasz:	kétoldali ligetes telepítés javasolható
5+740 km sz.	csomópont műtárgy	részfelületek tájba illesztése javasolható
6+281 - 7+507 km sz. között	enyhe körív	a körív külső oldalán ligetes telepítés javasolható
10+137 - 12+312 km sz. között	enyhe körív	a körív külső oldalán ligetes telepítés javasolható

8.táblázat A város területén tervezett út menti növénytelepítések jellege szakaszonként

A tervezett nyomvonal teljes szakaszán a kivitelezés során hátramaradó rombolt felszíneket rehabilitálni kell. Figyelmet szükséges fordítani a kivitelezést követően elvégzett tereprendezés és növénytelepítés utáni 3-5 éven keresztül a rehabilitált terület, illetve az azon megjelenő növényállomány utógondozására (elsősorban a megjelenő gyom- és invazív fajok kézi úton történő irtására). A megfelelően rehabilitált terület a szomszédos terület művelési ága szerinti művelésbe visszaadható.

5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

5.1. A felszíni és a felszín alatti vizek védelme

A felszín alatti víztestet vonatkozásában érintettek a Rába-Gyöngyös vízgyűjtő sekély porózus (sp.1.3.1.), Rába-Gyöngyös vízgyűjtő porózus (p.1.3.1.), továbbá az Északnyugat-dunántúli porózus termál (pt.1.1.) víztestek.

Normál üzemmenet mellett az utat személy-, teher-, és tömegközlekedést szolgáló gépjárművek használják rendeltetés szerűen. Az útkarbantartást csak minimálisan igényel javítása is csak több évtizedes távlatban várható.

A tervezett nyomvonal burkolatának felületére lehulló csapadékvíz nyílt vízvezető művekkel tervezzük összegyűjteni és levezetni az út mindkét oldalán (töltéses és bevágásos szakaszokon) kialakítandó nyílt talpárokba. A talpárkok biztosítják a burkolatról elvezetésre kerülő, illetve a vízgyűjtő felől a talpárkok felé gravitáló csapadékvíz keresztező vízfolyásokba, völgyeletekbe, mélyvonulatokba való elvezetését.

A pálya víztelenítésének megoldását az alapvetően töltéses jelleg, a pálya ívviszonyai, magassági vonalvezetése, az altalaj és a töltés anyaga határozza meg. A tervezett pálya vízvezetését a legtöbb helyen földárkokkal tervezik, burkolt árkok azokon a szakaszokon kerülnek kialakításra, ahol a nagy hosszúság következtében kialakuló sebességek várhatóan meghaladják a földárkokra vonatkozó határsebességet, illetve ahol vízbázis területeket érint a nyomvonal. A talpárkok bekötése során a környezetvédelmi előírásokat be kell tartani, az élővízfolyásban, csatornában vízminőség romlás nem idézhető elő. A vízbevezetések előtt hordalékfogó beépítése mindig, míg ásványolaj-leválasztó berendezés építése indokolt esetben tervezett.

A befogadóba való közvetlen vízbevezetésre vonatkozó, vízminőség-védelmi területi kategóriák szerint meghatározott kibocsátási határértékeket a 28/2004.(XII.25.) KvVM rendelet 2. számú melléklete határozza meg. A tervezési területen a „3. időszakos vízfolyás” illetve a „4. általános védettség” területi vízminőség-védelmi kategóriába tartozó vízfolyások találhatóak, ahol a szerves oldószer extrakt megengedett mennyisége a 3. kategória esetén 5 mg/l, a 4. kategória esetén pedig 10 mg/l.

Vízfolyás keresztezések és átvezetések építésénél a vizek szabad áramlását biztosítani kell, az építés befejeztével az érintett vízfolyás medreket helyre kell állítani.

A befogadóba vezetendő csapadékvíz minőségének mindenkor ki kell elégítenie a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet és a vízszennyező

anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásait.

Az építés időszakában a munkavégzés helyszínein keletkező kommunális szennyvizeket zárt tartályokban kell gyűjteni, és azok ártalmatlanítását előkezelővel rendelkező szennyvíztisztító telepen kell végezni.

Ivóvízbázisok:

A tervezett M86-os autópálya nyomvonala Táplánszentkereszt település területén az alábbi felszín alatti ivóvízkivétel védőterületeket érintik:

- **Szombathely - Sárdér vízbázis** hidrogeológiai „B” védőidom a 2+950 - 6+360 km sz. között.
- **Szombathely - Sárdér vízbázis** hidrogeológiai „B” védőterület a 3+640 - 4+350 km sz., valamint 5+400 - 6+360 km sz. között
- **Szombathely - Sárdér vízbázis** hidrogeológiai „A” védőidom a 4+650 - 5+250 km sz., valamint a 5+590 - 5+940 km szelvény között.

Az érintett vízbázisok adatai az alábbi táblázatban találhatóak:

Vízbázis kódja	Érintett település területe	Vízbázis neve	Sérülékeny-e?	EOV X EOV Y	Érintett nyomvonal szakasz	Érintett hosszúság	Védőterület típus
AID736	Vép, Szombathely	Szombathely - Sárdér vízbázis	igen	209 911,03 472 192,95	2+950 - 6+360 km sz.	3416	hidrogeológiai „B” védőidom
	Vép				3+640 - 4+350 km sz.	1670	hidrogeológiai „B” védőterület
	Szombathely				5+400 - 6+360 km sz.		
	Vép (4+650-4+680), Szombathely				4+650 - 5+250 km sz.	950	hidrogeológiai „A” védőidom
	Szombathely				5+590 - 5+940 km sz.		

9.táblázat A nyomvonal által érintett ivóvízbázisok Szombathely területén

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet alapján felszín alatti vízbázisok **hidrogeológiai „A” védőövezetén a környezeti hatásvizsgálat**, illetve a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat **eredményétől függően megengedhető**, „B” védőövezet területén **nincs korlátozva vízzáróan burkolt csapadékvízárók-rendszerrel tervezett autópálya, autópálya létesítése**, üzemeltetése, azonban különösen nagy figyelmet kell fordítani a szennyezések megelőzésére. A vízvezetésre vonatkozó tervek alapján a vízbázis védőterületen keresztülhaladó szakaszon burkolt árkok tervezettek, a befogadók előtt hordalékfogó műtárgy beépítésével.

A vízbázisok védelmi területén az építés során külön figyelmet igényel a szennyeződések elkerülése, a technológiai fegyelem betartása és a munkagépek karbantartása. Az esetlegesen bekövetkező havária eseményekre fel kell készülni, a havária tervben a talajvíz szennyeződés megakadályozására külön ki kell térni.

A fokozottan érzékeny vízbázis védőterületeken, a munkagépek tárolását, javítását és az üzemanyagpótlást úgy kell megoldani, valamint az építést és a földmunkákat úgy kell végezni, hogy munkavégzés

közben a csapadék és egyéb víz, továbbá szennyezőanyagok bemosódása a talajban, felszín alatti vízben kárt ne okozzon. A vízbázis védőterületeken a munkálatok során nem megengedett a munkagépek üzemanyaggal való töltése. Az üzemanyag töltés, a munkagépek javítási munkái, pl. olaj, hidraulika olaj, hűtőfolyadék cserék, feltöltések csak a megfelelő felszereltséggel rendelkező szakműhelyben végezhetők.

5.2. A talaj- és a termőföld védelme

A talaj, illetve a talajvíz szennyeződésére elsősorban haváriákkal kapcsolatban kell számítanunk. Előírás szerinti üzem esetén nem valószínű, de előfordulhat (pl. helytelen rakodás, hibás csomagolás következményeképp), hogy a teherszállító járműveken fuvarozott anyagokból a pályára, illetve a földtani közegre is jut. Az anyagok szennyező hatása nagymértékben függ fizikai-kémiai tulajdonságaiktól. Gondot, az jelent, ha az útra került áru oldható, így bemosódás révén bekerülhet a földtani közegbe (talaj). Ha azt a talaj kémiaiilag nem tudja megkötni, akkor a felszín alatti vizet is veszélyeztetheti. Folyékony halmazállapotú anyag kiömlése az út menti részűn és szikkasztó árkon keresztül a földtani közeg jelentős elszennyeződésével járhat. Ebben az esetben a szennyezőanyag fajtájától és mennyiségétől függően kárelhárításra van szükség. Ilyen esetben a kárelhárítást haladéktalanul meg kell kezdeni és a szennyezett földtani közegét in situ, illetve ex situ módszerekkel meg kell tisztítani.

A fent említettek ismeretében megállapítható, hogy üzemszerű működés esetén a teherárak kiszóródása vagy kiömlése nem következhet be, így a földtani közeg, illetve a felszín alatti víz elszennyeződésének kockázata minimális.

A termőtalaj védelmét szolgálja, hogy véglegesen más célra csak a ténylegesen szükséges mértékű területek vehetők igénybe. Az építés során igénybe vett, de később már el nem foglalt területet rekultiválni kell és a mezőgazdasági vagy erdőgazdasági hasznosításra alkalmassá javasolt tenni.

A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldet az igénybe vevő az engedélyező határozatban megállapított határidő vagy határnap lejártáig köteles az eredeti állapotába helyreállítani. Az engedélyező határozatban elő kell írni, hogy az eredeti állapot helyreállítását a talajvédelmi hatóság által jóváhagyott talajvédelmi terv szerint kell végrehajtani.

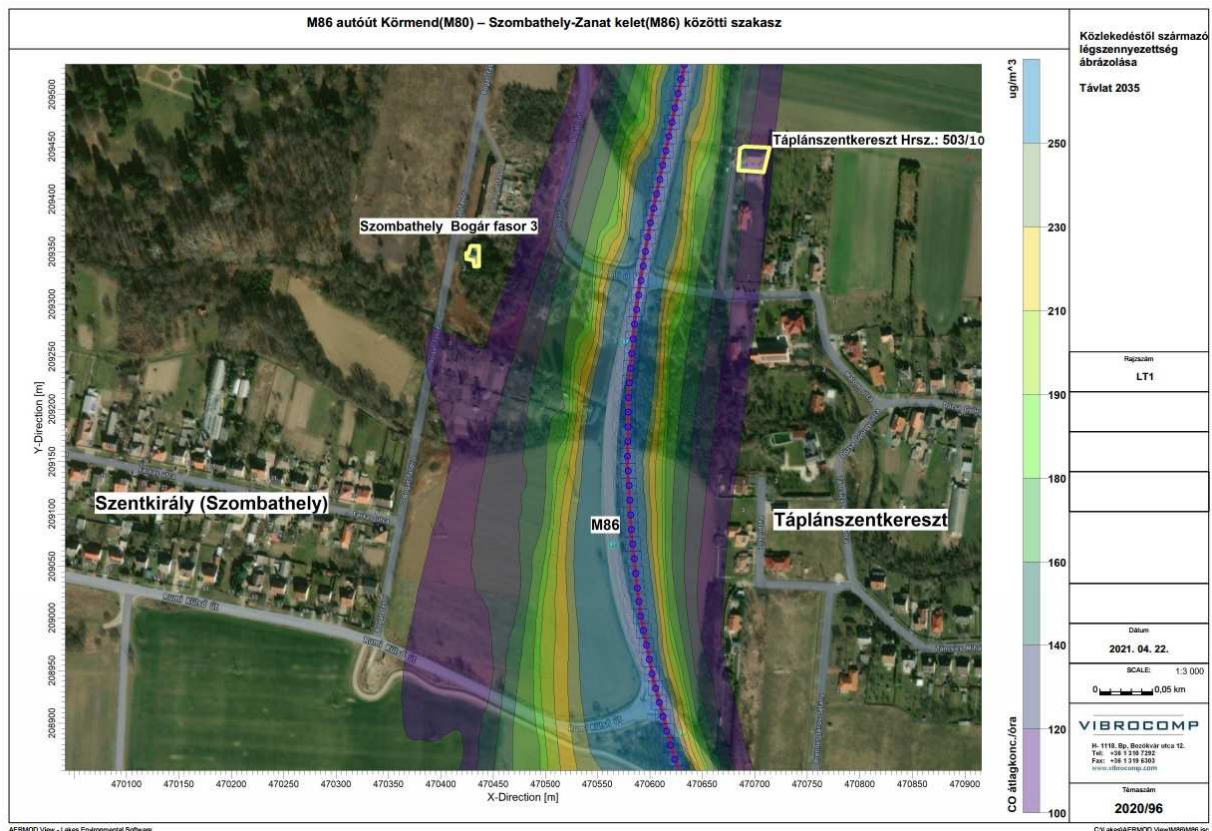
A kivitelezés során termőföld igénybevétele esetén, annak megkezdése előtt a szükséges engedélyezési eljárást a 2007. évi CXXIX. a termőföld védelméről szóló törvényben foglaltak szerint kell lefolytatni és a beruházás során gondoskodni kell a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról, a humuszgazdálkodási terv szerint. A fennmaradó humusz elhelyezéséről a Kivitelező a birtoktesten belül - a termett talaj humuszrétegének figyelembevételével - gondoskodik, egyenletes felszínű rendezett terep kialakításával. A letermelt termőtalaj az út menti bevágások, illetve úttöltés-rézsűk füvesítéséhez felhasználható. A humuszterítés után minél előbb füvesíteni kell, az erózió elkerülése végett.

5.3. A levegő minőségének védelme

A település és a környék levegő terhelése összességében alacsony, köszönhetően a geográfiai helyzetének és a helyi kibocsátások relatív kis mennyiségének. A levegőminőség alakulásában meghatározó a közlekedés. Tervezett állapotban is az út forgalma lesz a területen a legfőbb kibocsátó.

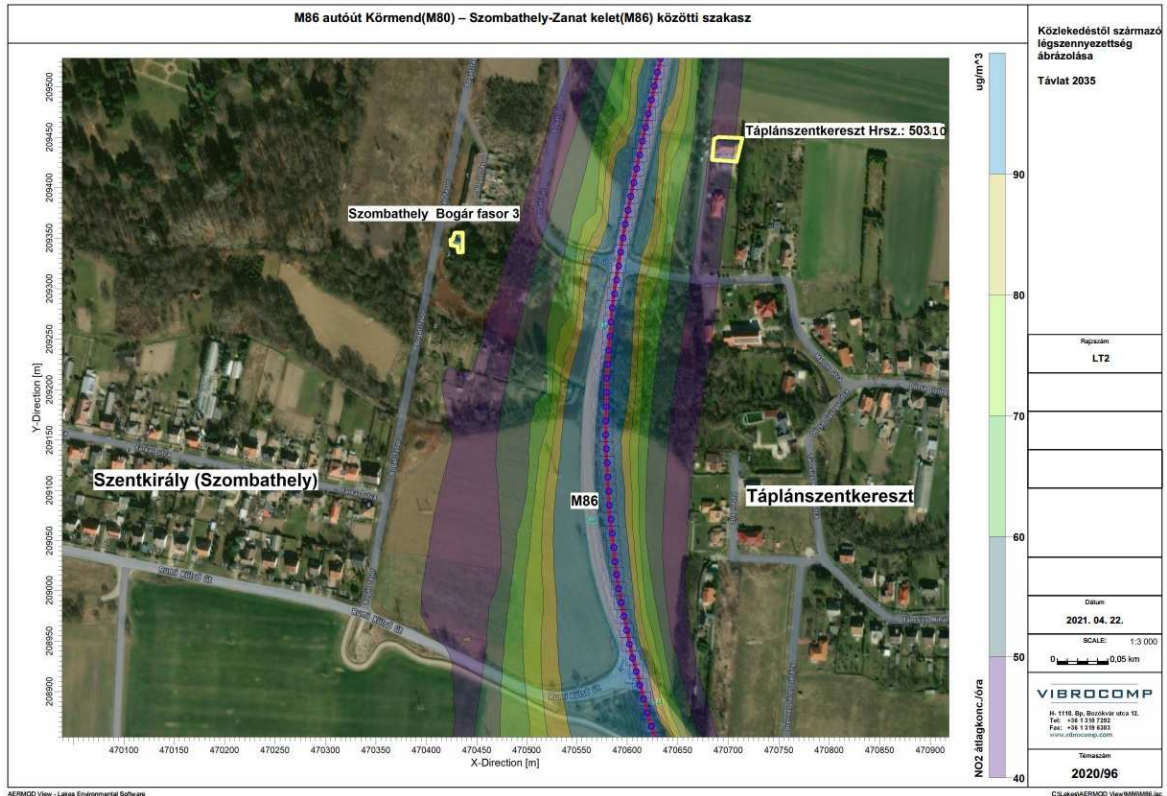
A létesítés során minimális követelmény, hogy a beruháznál használt gépek és járművek műszaki állapota feleljen meg a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV.12.) KÖHÉM, valamint a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV.12.) KÖHÉM rendeletben előírt követelményeknek, illetve hasonló előírásoknak, amelyek a létesítés idején hatályosak lesznek. E feltétel teljesülését a kivitelezőnek ellenőriznie kell minden gép és jármű esetében.

Mellékelt ábrákon (6-8. ábra) bemutatásra kerül a nyomvonal mentén a légszennyezettség alakulása távlati állapotban (2035.-re vonatkozóan). A forgalmi modellezés alapján készült koncentráció eloszlási ábrák alapján is jól látható, hogy az új autópályához legközelebb elhelyezkedő ingatlanok esetében is egészen minimális immisszió növekedéssel kell csak számolni, ami messze az óras határértékek alatti értékeket eredményez ezen ingatlanok közelében is.

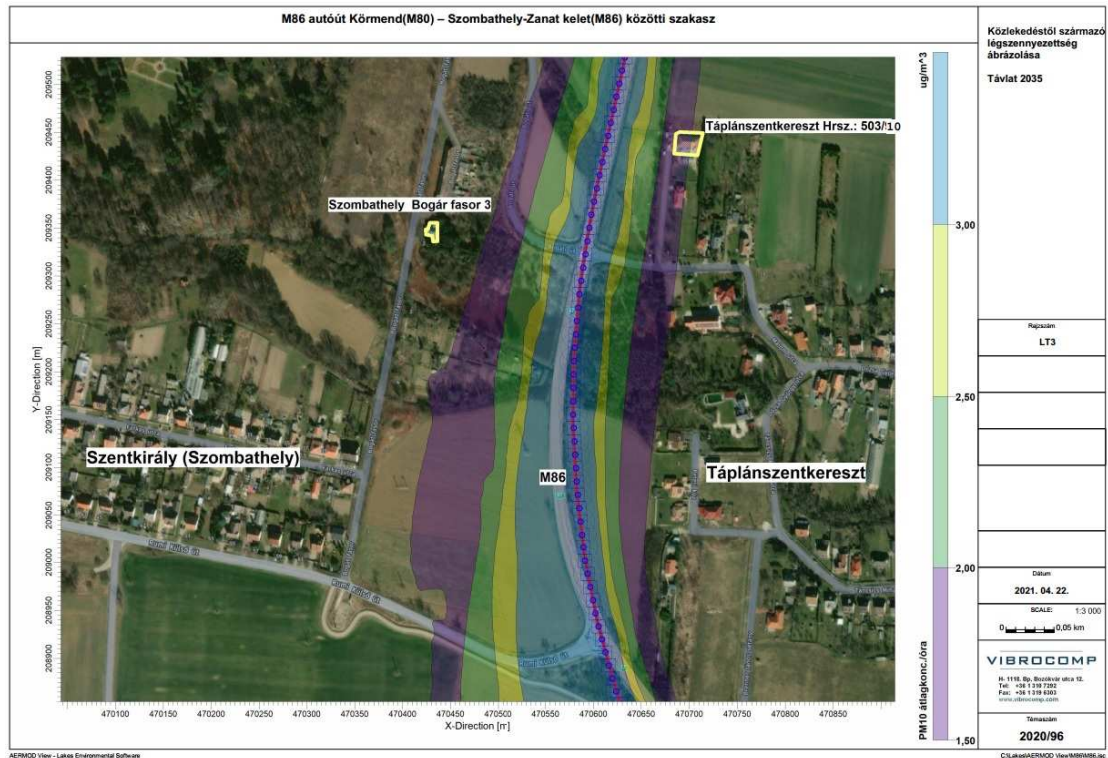
6.ábra A távlati állapotra vonatkozó CO koncentráció eloszlás Szombathely-Szentkirály belterületének környezetében

(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autópályát Körömd (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

7.ábra A távlati állapotra vonatkozó NO₂ koncentráció eloszlás Szombathely-Szentkirály belterületének környezetében

(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótút Körömd (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

8.ábra A távlati állapotra vonatkozó PM₁₀ koncentráció eloszlás Szombathely-Szentkirály belterületének környezetében

(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótút Körömd (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

A számítások alapján megállapítható, hogy a tervezett M86-os nyomvonal mentén, távlati állapotban várhatóan minden vizsgált komponens esetében nagy biztonsággal teljesülnek az órás (CO és NO₂) és 24 órás (PM₁₀) egészségügyi határértékek. NO₂ esetében 27,1-58,5 %-át, CO esetében 41,5-51,06 %-át, PM₁₀ esetében pedig 36,2-38,44 %-át éri el az egészségügyi határértékeknek a közlekedésből és az alap levegőterheltségi szintből együttesen származó koncentráció értéke. Fontos megjegyezni, hogy a modellszámítás megközelítőleg +/- 10% bizonytalansággal jár a terjedési és valós elkeveredési viszonyok miatt. Mindezek alapján különösebb levegőtisztaság-védelmi intézkedésekre a nyomvonal mentén nem lesz szükség.

A nyomvonalhoz legközelebbi ponton, (Szombathely-Szentkirály Bogát fasor. 3., 130 m) is teljesülnek a levegőminőség-védelmi követelmények az út üzemelése közben. Az út forgalomba helyezését követően különleges levegővédelmi intézkedések nem szükségesek.

Az építés alatti időszakában a szálló por terhelés időszakosan meghaladhatja az egészségügyi határértéket. A kiporzás mértéke a nedvességtartalom növelésével, azaz folyamatos permetező locsolással jelentősen csökkenthető, ezzel biztosítható, hogy itt is az egészségügyi határérték alá csökkenjenek a kedvezőtlen hatások.

Csapadékmentes időszakban a földmunkák kivitelezése során, valamint a nem burkolt utakon, építési sávon történő közlekedés és szállítás során, illetve a talaj depóniák kiporzásától megnövekedhet a porterhelés. Ilyen esetekben javasolt az utak nedvesítése, illetve a depóniák takarása.

A lakóépületek közelsége miatt az alábbi építés alatti, védelmi intézkedések fokozott betartása javasolt:

- Az építési munkálatok során a kiporzás mértéke a nedvességtartalom növelésével, azaz folyamatos permetező locsolással jelentősen csökkenthető. Különösen fontos a javaslat betartása Táplánszentkereszt belterületi szakasza közelében, mivel ezzel biztosítható, hogy a legközelebbi védendő épület távolságában (Szombathely-Szentmihály Bogát fasor 3.) a kedvezőtlen hatások az egészségügyi határérték alá csökkenjenek.
- A kivitelezés során felhasznált anyagok szállítását zárt konténerben vagy a kiporzást és kiszóródást megakadályozó ideiglenes takarású konténerben, vagy e feltételeket biztosító célgéppel, szállítójárművel, levegőterhelést kizáró módon kell végezni.
- A szabadban végzett anyagtárolást úgy kell kialakítani, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyezőanyag kerüljön a környezetbe.
- A közutak rendszeres tisztántartásával a közutak diffúz porkibocsátását a minimálisra szükséges csökkenteni.
- Száraz időben a szállítási útvonalak locsolással történő portalanítása és tisztítása szükséges.
- A szállító gépkocsipark műszaki állapotának megfelelőnek kell lennie, úgy motorikusan, mint felépítményileg (porzás mentesség). Ennek rendszeres ellenőrzése szükséges.
- A munkagépeknek és a szállítójárműveknek meg kell felelniük a hatályos jogszabályokban előírt levegővédelmi követelményeknek. Elérhető legjobb technológiai berendezések alkalmazása (BAT).

- Az anyagnyerő helyeket a nyomvonalhoz minél közelebb kell megválasztani és a szállítási útvonalakat lehetőleg a lakott területek elkerülésével kell kijelölni.
- Az építéshez használt gépek és berendezések telephelyeit a nyomvonalhoz minél közelebb, a lakott területektől távol kell kijelölni, és kerülni kell a fölösleges mozgásokat a környező utakon.
- A szállítások ütemes és csúcsidőn kívüli szervezése javasolt.
- A kivitelezés ideje alatt tilos az olyan mértékű levegő- és bűzterhelés okozása, amely tartósan határérték túllépéseket eredményez az építési terület és a szállítási útvonalak szűk, tengelytől mért 50 méteres környezetében.
- A megépített szakaszoknál a rézsűket minél hamarabb füvesíteni, és növénytelepítést végezni a kiporzás csökkentése céljából.

5.4. Hulladékgazdálkodás

A tervezési területen távlatban sem létesül olyan létesítmény, ami ott a rendszeres hulladékgyűjtést és elszállítását szükségessé tenné. A megépült út üzemeltetése, elsősorban karbantartása és felújítása során lehet a területen hulladékok keletkezésével számolni, melyet a fenntartó, felújító munkálatokat végző szervezet feladata ellátni.

5.5. Környezeti zaj és rezgés elleni védelem

A távlati állapotban várható zajterhelés értékeit a távlati 2035. évre vonatkozó forgalmi adatok alapján a tervezett út paramétereit, megengedett sebesség, beépítési változtatások stb. figyelembevételével számítással állapítottuk meg. A tervezett M86-os út vonatkozásában az alábbi zajkibocsátásokkal lehet számolni:

Út	Szakaszhatárok		Zajterhelés 7,5m-re nappal (dB)	Zajterhelés 7,5m-re éjjel (dB)
M86	M86 (84+717 km sz.)	87. sz. főút közös szakasz	77,4	74,4
M86	87. sz. főút (20+520 km sz.)	87. sz. főút (19+751 km sz.)	78,2	75,0
M86	87. sz. főút (19+751 km sz.)	8704 sz. összekötőút (8+822 km sz.)	77,3	74,3

10.táblázat Tervezett M86 nyomvonal egyes szakaszaira vonatkozó nappali és éjszakai zajkibocsátás

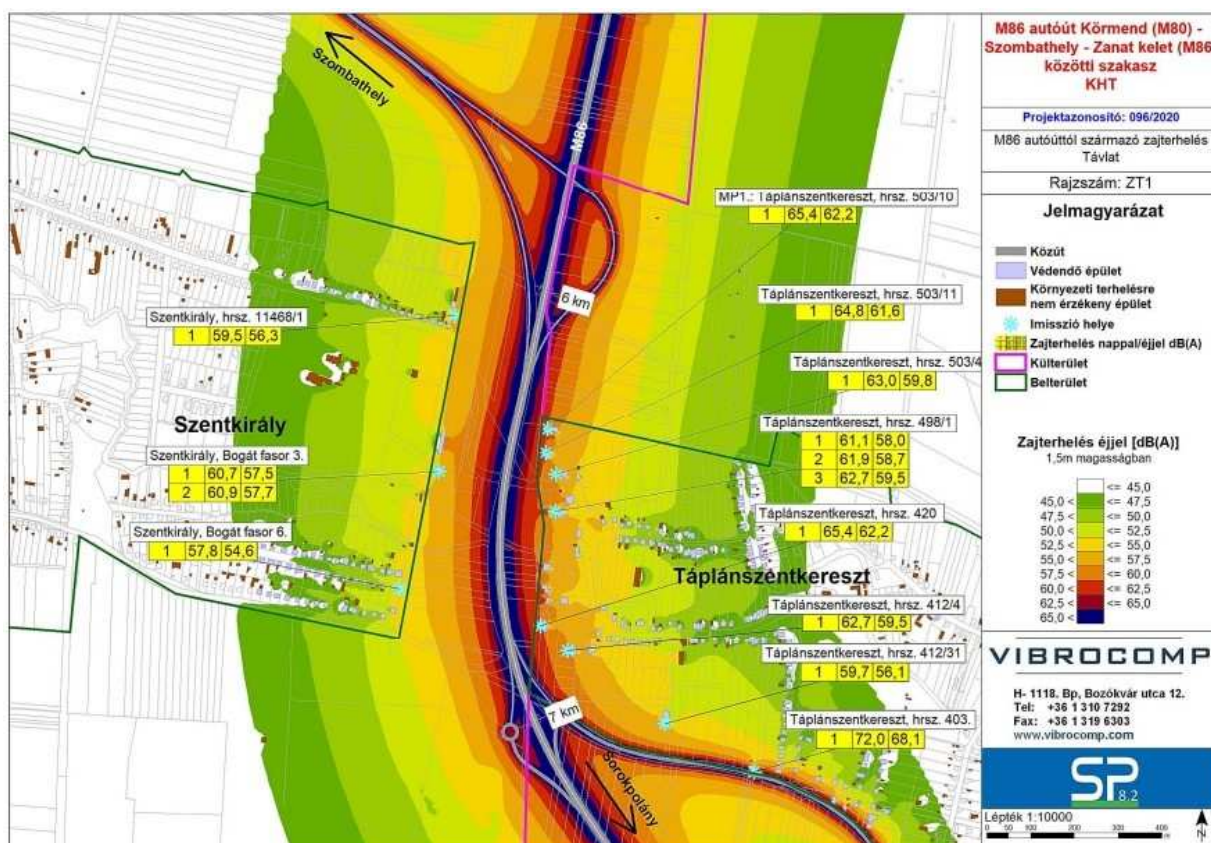
(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autóút Körmend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

Közvetlen hatásterület alatt a tervezett nyomvonalak környezetében lévő védendő területeket, azaz kertvárosias, falusias lakó területet és gazdasági területet értjük. A településeken a nyomvonalhoz legközelebb eső pontokon kerültek referencia pontok kijelölve, melyekre vonatkozóan történt a távlati zajterhelés megállapítása. Táplánszentkereszten az alábbi pontok kerültek referenciaként meghatározásra, és azok esetében az alábbi számított zajterhelési értékek adódtak a tervezett nyomvonal környezetében intézkedések nélkül:

Vizsgálati pontok	Szint	Jelenlegi zajterhelés Lam'kö (dB)		Határérték (dB)		Túllépés mértéke (dB)	
		Nappal	éjjel	Nappal	éjjel	Nappal	éjjel
Sz.-Szenkirály, Bogát fasor 3.	GF	60,7	57,5	65	55	-	2,5
	F1	60,9	57,7	65	55	-	2,7
Sz.-Szenkirály, Bogát fasor 6.	GF	57,8	54,6	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, hrsz.: 11468/1	GF	59,5	56,3	65	55	-	1,3

10.táblázat Számított zajterhelés Szombathely-Szentkirály területén a tervezett nyomvonal közelében zajárnyékolás nélkül
(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótút Körömend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

A fenti kiinduló zajterhelési értékek alapján a KHT készítői elkészítették tervezett nyomvonal változat mentén kialakuló zajterhelés alakulását bemutató zajtérképet, melyet alábbi 11 és 12. ábra szemléltet. Az ábra a legkedvezőtlenebb éjszakai zajterhelési állapotot mutatja. A nyomvonal hatásterületén belüli meglévő épületeknél feltüntetésre került az épületet érő, a homlokzat előtt 2 m-re 1,5m-es terepszint feletti magasságban érzékelhető nappali és éjszakai zajterhelési érték. A térképen külön jelölésre került a zajtól védendő és nem védendő épületek is.

9.ábra A távlati állapotra vonatkozó zajterhelés alakulása zajvédelmi intézkedés nélkül
(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótút Körömend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

A 10. táblázat alapján megállapítható, hogy **nappal teljesülnek a területi határértékek, míg éjjel 1,3-2,7 dB-lel lépi túl a megengedett határértéket, emiatt zajvédelmi intézkedéseket kell bevezetni** Táplánszentkereszt településnél.

A kapcsolódó utak forgalma is változni fog, ennek következtében az alábbi zajterheléssel kell számolni a kapcsolódó utak menti zajmérési pontokon:

Vizsgálati pontok	Szint	Jelenlegi zajterhelés Lam'kö (dB)		Határérték (dB)		Túllépés mértéke (dB)	
		Nappal	éjjel	Nappal	éjjel	Nappal	éjjel
Sz.-Szenkirály, Rumi külső út 63.	GF	55,1	51,2	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, Rumi külső út 45.	GF	55,8	51,8	65	55	-	-

11.táblázat Zajterhelés hosszú távú alakulása Táplánszentkereszt területén a kapcsolódó utak környezetében

(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autóút Körmend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

A csatlakozó utakon (Rumi külső út) várható forgalom növekedés következtében a vizsgált közvetett hatásterületi referenciapontokon (Rumi külső út menti telkek) távlatban zajterhelés növekedéssel kell számolni, de a növekedés következtében a zajterhelés mértéke még mindig jelentősen a határértékek alatt marad hosszú távon.

A határérték feletti zajterheléssel érintett zajtól védendő épületek esetében a létesítés **zajvédelmi intézkedéseket igényel, mely zajvédő falak létesítését jelent.** Az alábbi szakaszokon és kialakítással tervezett zajvédő falak létesítése Táplánszentkereszt belterületeinek közelében a nyomvonal mentén:

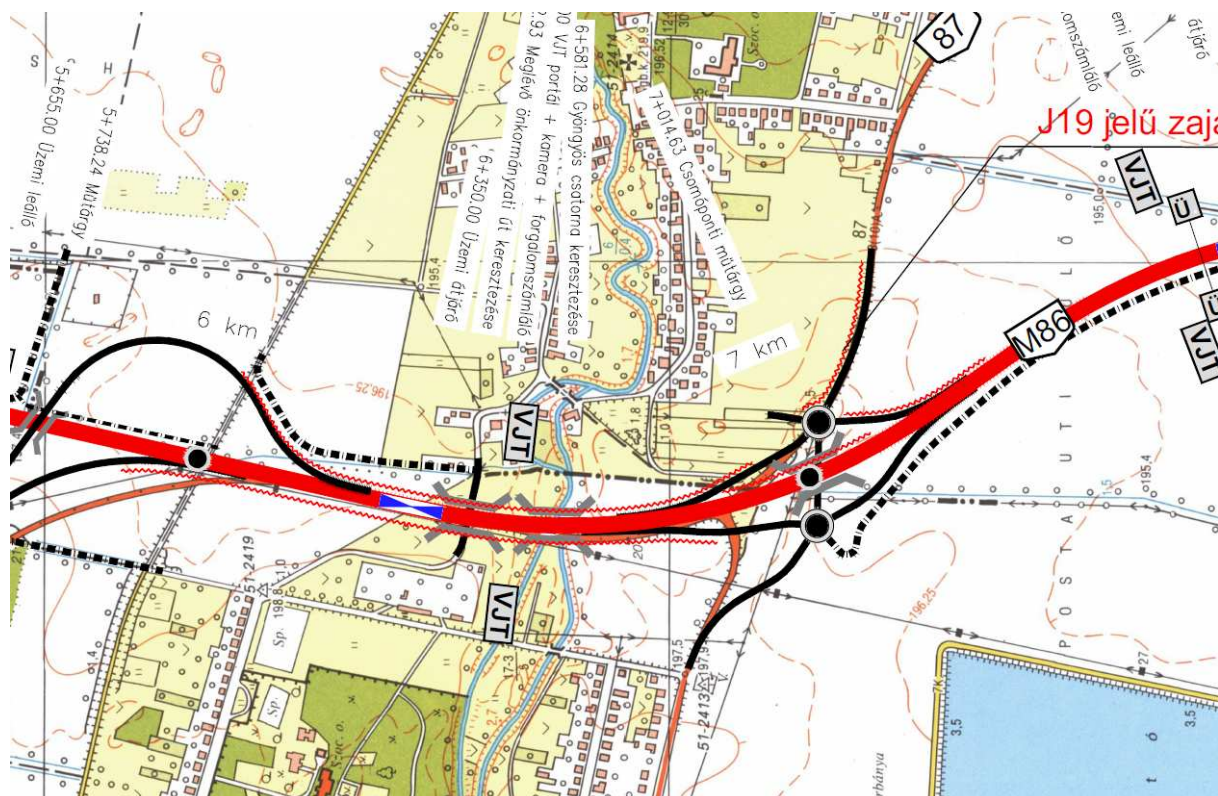
Irány	Szelvényezés		Zajárnyékoló fal hossza	Zajárnyékoló fal magassága (pályaszinttől) (m)	Követelmény
jobb	5+885	6+835	963	3	egy oldalt elnyelő
bal	6+040	6+920	890	4+reduktor	egy oldalt elnyelő
bal	6+860	7+085	225	3	mindkét oldalt elnyelő
bal	7+050	7+350	290	4+reduktor	egy oldalt elnyelő

12.táblázat Tervezett zajárnyékoló falak és főbb paraméterei Szombathely-Szentkirály belterületének környezetében

(forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autóút Körmend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

irány	Szelvényezés		Zajárnyékoló fal hossza (m)	Zajárnyékoló fal magassága (pályaszinttől) (m)	Követelmény
jobb	5+885	6+835	963	3	Egy oldalt elnyelő
bal	6+040	6+920	890	4+reduktor	Egy oldalt elnyelő
bal	6+860	7+085	225	3	Mindkét oldalt elnyelő
bal	7+050	7+340	290	4+reduktor	Egy oldalt elnyelő

Zajfal jele	oldal	Szelvényszámok 87-es sz. főút		Zajárnyékoló fal hossza (m)	Zajárnyékoló fal magassága (a tengelyben mért pályaszinttől) (m)	Követelmény
J19	jobb	19+327,5	19+598	270	3	Egy oldalt elnyelő

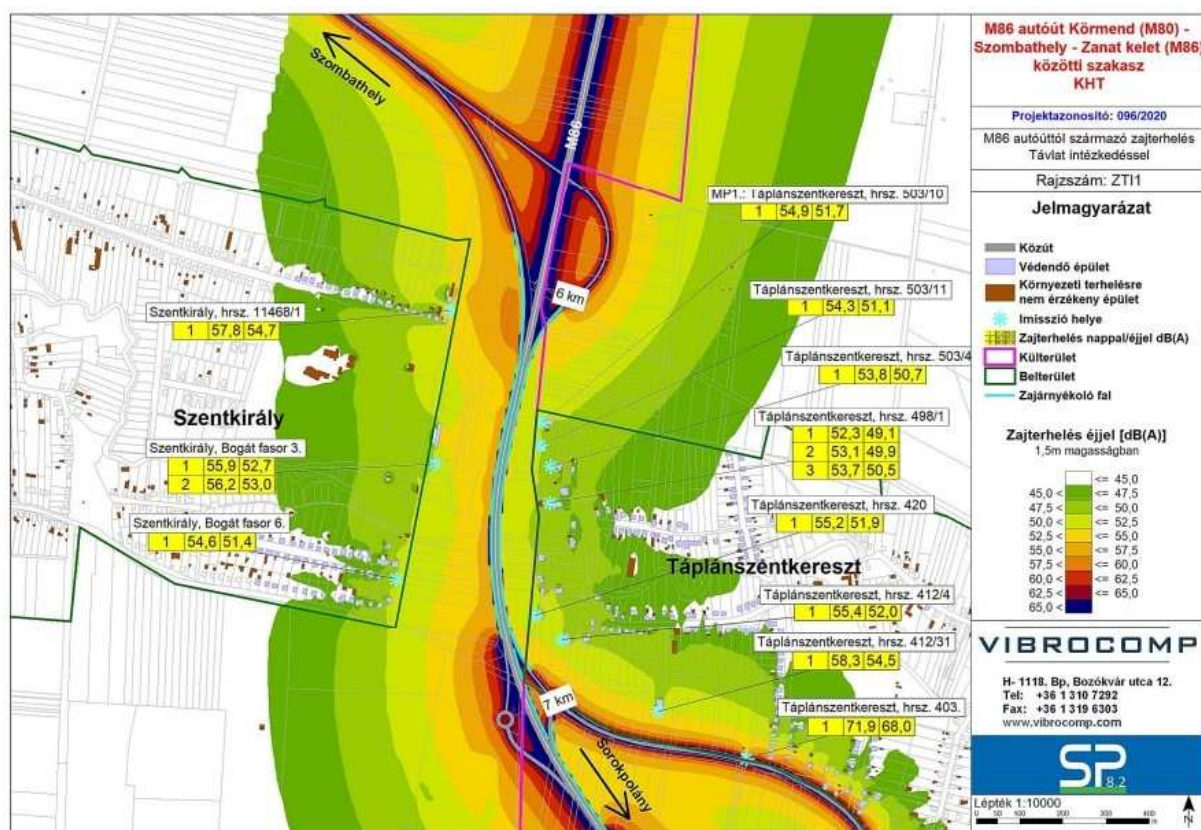
Zajvédő falak kialakítása Szombathely térségében

Az osztrák fejlesztésű CALMA-TEC reduktor zajcsökkentő hatása 25 -100 m távolságban, 0 - 2,5 m magasságban 0,6 - 4,3 dB közötti eredményt mutat távolságtól függően. A tervezett intézkedés helyét, illetőleg megvalósulása esetén várható zajterhelést a 12. ábra mutatja be.

Csak minősített, fenti feltételeket és az MSZ EN 14388:2016 szabványt kielégítő, akkreditált laboratórium által kiadott CE alkalmassági bizonyítvánnyal is rendelkező zajárnyékoló fal építhető. A zajárnyékoló falakat megépítés után az alábbi helyszíni vizsgálatokkal szükséges ellenőrizni:

- MSZ EN 1793-5:2016 Közúti zajárnyékoló berendezések - vizsgálati módszerek az akusztikai tulajdonságok meghatározásához 5. rész: Lényeges jellemzők - a hangvisszaverődés helyszíni mérés értékei közvetlen hangtéri feltételek mellett
- MSZ EN 1793-6:2013 Közúti zajárnyékoló berendezések - vizsgálati módszer az akusztikai tulajdonságok meghatározásához 6. rész: Lényeges jellemzők. A léghanggátlás helyszíni értékei közvetlen hangtéri feltételek mellett

A zajárnyékoló fal építészeti, biztonságtechnikai, statikai tervezésénél az e-ÚT 03.07.46 sz. „Keskeny közúti zajárnyékoló falak” c. Tervezési Útmutató előírásait kell figyelembe venni.

10.ábra A távlati állapotra vonatkozó zajterhelés alakulása zajvédelmi intézkedés eredményeként (forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótút Körömend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

Szombathely-Szentkirályon a tervezett M86-os autótút nyomvonala mentén javasolt zajárnyékoló falak megépítése esetén a referencia pontokon a zajtérképezéssel számítható zajterhelés az alábbiak szerint alakul:

Vizsgálati pontok	Szint	Jelenlegi zajterhelés Lam'kö (dB)		Határérték (dB)		Túllépés mértéke (dB)	
		Nappal	éjjel	Nappal	éjjel	Nappal	éjjel
Sz.-Szenkirály, Bogát fasor 3.	GF	55,9	52,7	65	55	-	-
	F1	56,2	53,0	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, Bogát fasor 6.	GF	54,6	51,4	65	55	-	-
Sz.-Szenkirály, hrsz.: 11468/1	GF	57,8	54,7	65	55	-	-

13.táblázat Zajterhelés hosszú távú alakulása Szombathely-Szentkirály területén a tervezett zajárnyékoló falakkal (forrás: Vibrocomp Kft.: M86 autótút Körömend (M80) - Szombathely-Zanat kelet (M86) közötti szakasz KHT 2021.)

A táblázat és a zajtérkép adatai alapján a zajvédő falakkal megépített nyomvonal mentén a zajvédelmi követelmények hosszú távon is teljesülnek, így az út a zajvédelmi követelményeknek megfelelő és az út környezetében nem okoz határértéket meghaladó mértékű zajterhelést. A prognózis szerint a kapcsolódó úthálózat (Rumi külső út) forgalma növekedni fog, de a növekedés ellenére is az úthoz legközelebb elhelyezkedő épületek esetében is teljesülni fognak a zajvédelmi határértékek.

A vizsgált területen a tervezett út és az épületek közötti távolság alapján megállapítható, hogy a tervezett út építése a meglévő épületek rezgésterhelése szempontjából nem jelent lényeges változást.

A távolságok miatt megállapítható, hogy a tervezett út hatására a meglévő épületekben nem kell rezgésterhelés növekedésre számítani, a rezgés súlyozott egyenértékű gyorsulása továbbra sem haladja meg a 27/2008. (XII. 3.) sz. KvVM-EüM együttes rendelet szerinti határértéket, azaz nappal $AM = 10 \text{ mm/s}^2$, éjjel $AM = 5 \text{ mm/s}^2$ ill. a maximális $A_{max}=200 \text{ mm/s}^2$ értéket. A települések átkelési szakaszai mentén, ahol a referencia állapothoz képest csökken a forgalom, kedvezőbb rezgésterhelési állapot valósulhat meg az elkerülő utak megépülésével.

2.6.3 Tájhasználati változások az egyes ingatlanok vonatkozásában

A tervezett változások az alábbi mezőgazdasági parcellákat érintik:

Általános mezőgazdasági területbe kerül besorolásra korábbi (2015-ben kijelölt) 86-os főút 2x2 sávós szakasz és műtárgyainak megszűnő útszabályozása mentén közlekedési területből:

- 0393 hrsz Sz3, Sz5, 0376/1 hrsz Sz3, Sz4 6,7 ha nagyságban
- 0333/73; 0333/47-53 hrsz ingatlanokon 1,58 ha nagyságban
- 0303/70-71 hrsz 0,35 ha nagyságban
- 0307/28-31 hrsz Sz3 közlekedési területből 2850 m² nagyságban
- 0307/15, 0307/32-33, 0329/15, 0329/19-23 hrsz Sz3 1,4 ha nagyságban
- 0293/6 hrsz Sz4 Mko-ba 0,12 ha nagyságban
- 0299/22-26, 0299/31, 0299/35 hrsz Sz1 0,38 ha nagyságban
- 0291/3, 0291/5 hrsz Sz1 0,35 ha nagyságban
- 0302 hrsz L3 120 m² nagyságban
- 0299/37 hrsz Sz3 0,55 ha nagyságban
- 0293/4 hrsz Sz3, 0291/4 hrsz Sz3, Sz4 0,6 ha nagyságban
- 0272/7, 0272/9 hrsz Sz3 0,3 ha nagyságban.

Közlekedési területből vízgazdálkodási terület kerül kijelölésre (2015-ben kijelölt) 86-os főút 2x2 sávós szakasz és műtárgyainak megszűnő útszabályozása mentén közlekedési területből:

- 0289/2 hrsz vízgazdálkodási területbe 550 m²

Közlekedési területből különleges beépítésre nem szánt közmű terület kerül kijelölésére a

- 0353/6 hrsz közlekedési területből Kbköz jelű - különleges beépítésre nem szánt közmű terület - kerül 8 ha nagyságban kijelölésre.

Közlekedési terület kijelölése az M86-os gyorsforgalmi út számára

- 0333/56-62 hrsz ingatlanok Má-ból közlekedési területbe kerül 1,877 ha nagyságban
- 0333/27 hrsz Má-ból közlekedési területbe 0,47 ha
- 0333/22, 0333/25, 0333/70 hrsz Má-ból közlekedési területbe 0,66 ha
- 0333/69 hrsz Eg-ből Má-ból közlekedési területbe 0,79 ha
- 0329/5 hrsz Ev-ből 700 m² kerül közlekedési területbe
- 0329/15, 0329/19-23; Sz1, Sz2, 0329/17-18 hrsz Sz3 4,8 ha nagyságban
- 0329/3 hrsz E2 Ev-ből közlekedési területbe 0,13 ha

- 0329/1 hrsz E2 Eg-ből közlekedési területbe 0,14 ha
- 0329/7 hrsz Sz3 Mko-ból közlekedési területbe 0,625 ha
- 0323/2 hrsz E2, 0323/3-10 hrsz E6 Eg-ből közlekedési területbe 1,62 ha
- 0320/1-2 hrsz E2 E6 Eg-ből közlekedési területbe 1,12 ha
- 0370/4 hrsz E2 Eg-ből közlekedési területbe 1,097 ha
- 0339/5 és 0339/9 hrsz Kny bányaterületből közlekedési terület 1,5 ha nagyságban

Közlekedési területek kijelölése az M86-os gyorsforgalmi út számára (ha korábban nem közlekedési területbe volt) mezőgazdasági és vízgazdálkodási területből

- 0333/22, 0333/25, 0333/70 hrsz Má-ból közlekedési területbe 0,66 ha
- 0329/15, 0329/19-23; Sz1, Sz2, 0329/17-18 hrsz Sz3 4,8 ha nagyságban
- 0329/8-13 hrsz Sz3 Má-ból közlekedési területbe 0,79 ha
- 0322 hrsz Bogáca ér vízgazdálkodási területből közlekedési területbe 0,215 ha
- 0328 hrsz árok vízgazdálkodási területből közlekedési területbe 0,35 ha
- 0370/1 hrsz Sz4 Má-ból közlekedési területbe 0,36 ha nagyságban.

A kereskedelmi, szolgáltató területbe besorolt 0333/74 hrsz ingatlan déli oldalát ~530 m2 nagyságban érinti útszabályozás, illetve a keleti oldalán ugyanekkora nagyságban kerül sor közlekedési terület kereskedelmi, szolgáltató területbe való átsorolására. A kereskedelmi, szolgáltató terület nagysága nem változik.

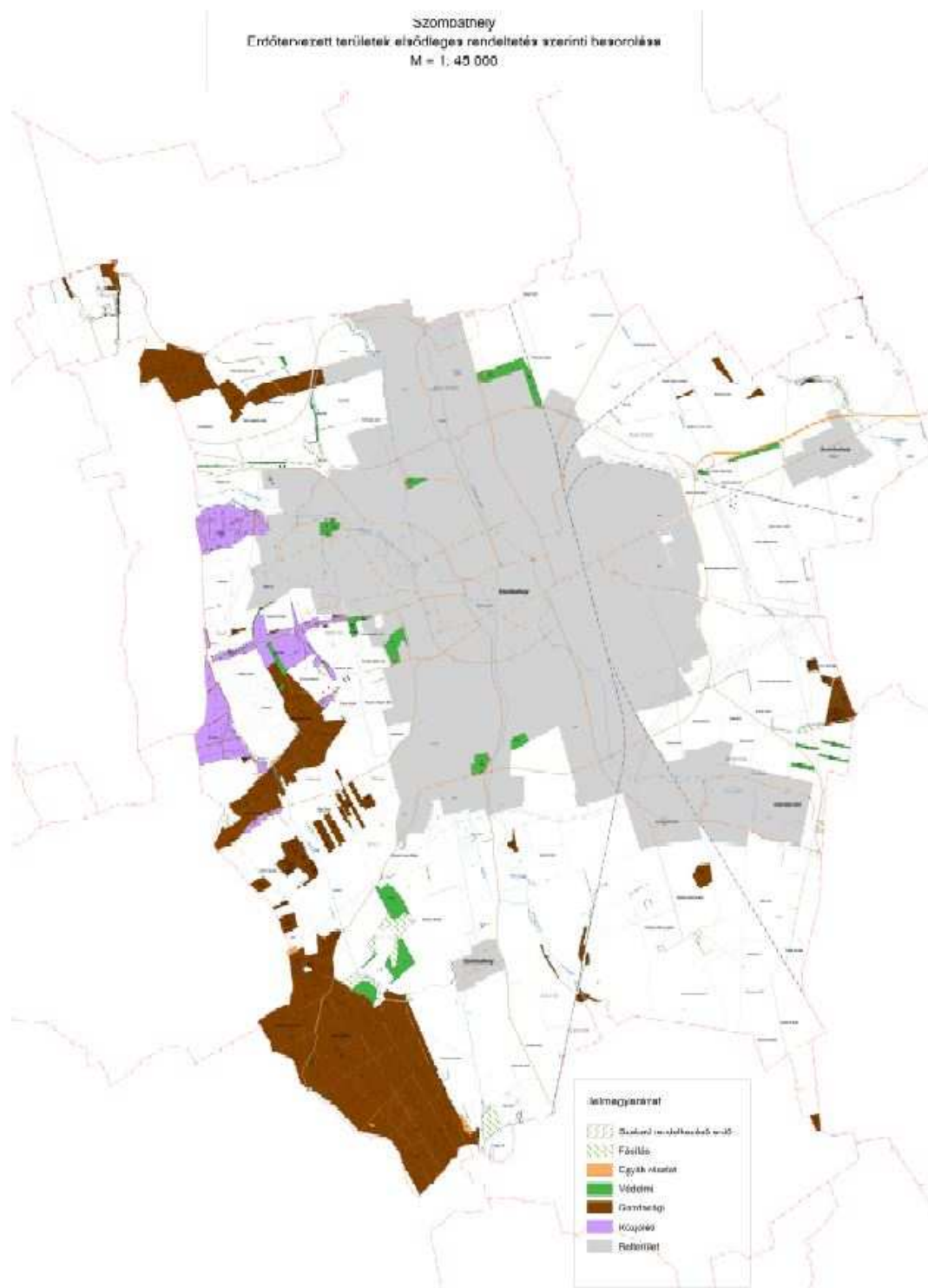
Erdőterületek

A település igazgatási területének nyugati részén több összefüggő erdőtömb található. De emellett kisebb nagyobb erdőfoltok szórványosan az igazgatási területen belül előfordulnak.

A település üzemtervezett erdőterülete: 1 044,02 ha (2022. február 7.).

Helység	Erdőrészletek elsődleges rendeltetés szerint (ha)					
	Védelmi	Gazdasági	Közjóléti	Összes	Egyéb részletek	Mindössz.
Szombathely	61,25	795,88	153,69	1.010,82	33,20	1.044,02

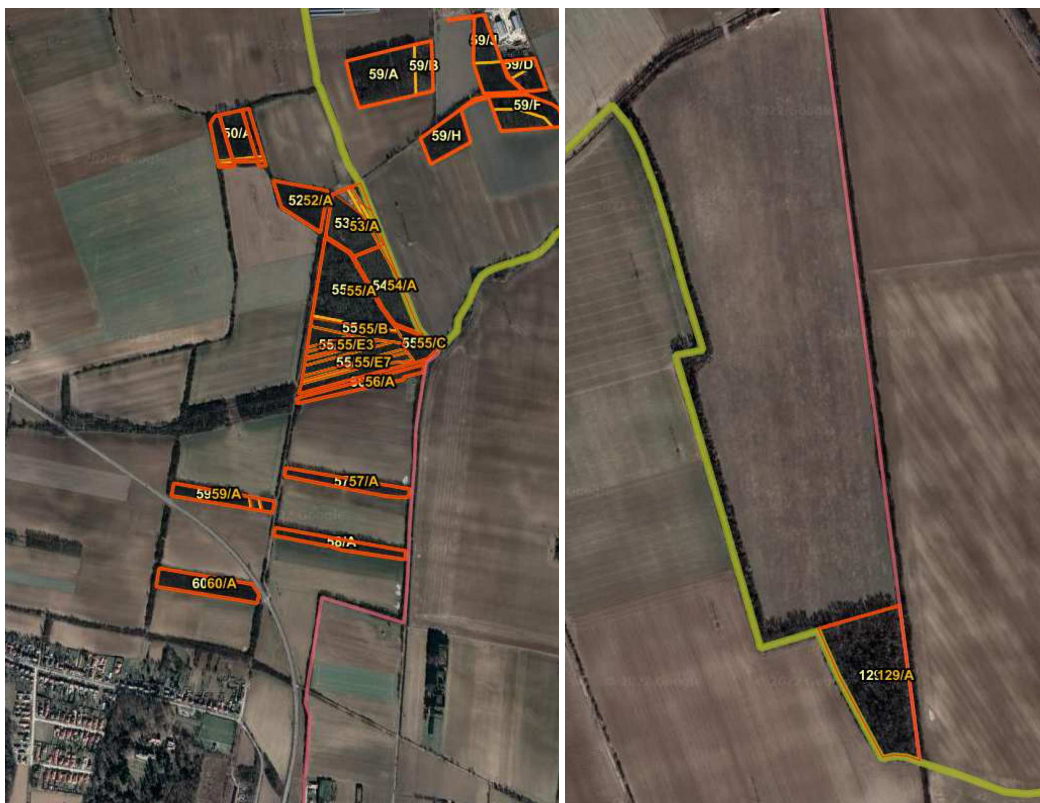
Az erdők 2/3-a (704,54 ha) állami tulajdonban van, ahol jellemzően a Szombathelyi Erdészeti Zrt. gazdálkodik. Ezen kívül 35,19 ha közösségi tulajdonú és 303,97 ha magán tulajdonú erdőterületet tart nyilván az erdészeti hatóság. Erdőtervezett területen a Gyöngyös-Pinka-menti Erdőtervezési Körzet erdőterve szerint folyik a gazdálkodás. Az erdők vegyes állományúak: 50-60%-uk gyertyános tölgyes, 30%-uk fenyves, a fennmaradó részük pedig egyéb keménylombú fafajokból (cser, akác, éger, kőris stb.) tevődik össze.

Erdőtervezett területek elsődleges rendeltetésük szerint

Közlekedési területből erdőterület kerül kijelölésre (2015-ben kijelölt) 86-os főút 2x2 sávós szakasz és műtárgyainak megszűnő útszabályozása mentén közlekedési területből:

- 0307/2 hrsz közlekedésből Ev 0,25 ha nagyságban
- 0304/1 hrsz Eg-be 0,13 ha nagyságban.

Erdőtervezett területek az M86-os gyorsforgalmi út Szombathely érintő szakaszán

Az M86-os gyorsforgalmi út kijelölése érinti az erdők övezetét. A tervezett változás az új út nyomvonal kijelölése a 0323/2-10, 0329/1 hrsz, üzemtervezési körzet alapján 53/A-56/A erdőkörzeteket, 0329/3 hrsz 57/A, 0329/5 hrsz 58/A, 0370/4 hrsz 129/A erdők övezetéhez is tartozó területeket érint.

Közlekedési területek kijelölése az M86-os gyorsforgalmi út számára (ha korábban nem közlekedési területbe volt)

- 0333/69 hrsz gazdasági erdőterületből 0,79 ha nagyságban
- 0329/5 hrsz véderdő területből 700 m² nagyságban
- 0329/3 hrsz E2 véderdő területből közlekedési területbe 0,13 ha nagyságban
- 0329/1 hrsz E2 gazdasági erdőterületből közlekedési területbe 0,14 ha nagyságban
- 0323/2 hrsz E2, 0323/3-10 hrsz E6 gazdasági erdőterületből közlekedési 1,62 ha nagyságban
- 0320/1-2 hrsz E2 E6 gazdasági erdőterületből közlekedési területbe 1,12 ha nagyságban
- 0370/4 hrsz E2 gazdasági erdőterületből közlekedési területbe 1,097 ha nagyságban.

Kavicsbányatelek területe

A tervezett nyomvonal érinti a „Szombathely I. - kavics” lefektetett bányatelek területét. A területek besorolása általános mezőgazdasági terület/különleges nyersanyag lelőhely terület.

Közlekedési terület részére a 0339/5 és 0339/9 hrsz Kny bányaterületből 1,5 ha nagyságú földrészlet kerül átsorolásra.

Összegezve a tervezett M86 gyorsforgalmi út Egyházasrádócot érintő nyomvonala legszükségesebb mértékben, helyhez kötött infrastruktúrális beruházásként valósul meg. A nyomvonal előzménye a 2015-ben már kijelölt 86-os főút 2x2 sávós szakasza volt, amely azonban 2021-ben az új nyomvonal kijelölés szerint változott, és a 87-es főúti csomóponttól Szombathely igazgatási területe helyett Táplánszentkereszten halad déli irányban.

2.7. Tűzvédelem

Tűzkár elhárítás

Szombathely MJV a Kat. végrehajtásáról szóló a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011.(XI.10.) korm. rendelet 22.§-a szerint elvégzett kockázatbecslés alapján az I. katasztrófavédelmi osztályba került besorolásra több azonosított kockázati tényező egyidejű jelenléte miatt. A településen a Szombathelyi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság működik.

Az 54/2014.(XII.05.) BM rendeletben (továbbiakban: OTSZ) 6.§ (3) bekezdése alapján biztosítani kell az építmény környezetében a kijutáshoz, az építmény elhagyásához szükséges és alkalmas területet. Az OTSZ 6.§ (5) bekezdése alapján –a tűzoltói beavatkozás hatékonysága céljából biztosítani kell az építmény akadálytalan megközelítését tűzoltó gépjárművel, az építmény környezetében és az építményen belül a rendeltetésnek megfelelő oltóanyag-ellátást, továbbá a kockázattól függően az építmény környezetében a tűzoltó gépjárművek, technikai eszközök működéséhez, működtetéséhez szükséges és igénybe vehető területet.

Tűzivíz ellátás

A városban az oltóvíz a meglévő vízvezeték hálózaton kiépített tűzcsapokról megoldott. Az oltóvíz biztosítását az OTSZ 71-78.§ és 82.§-ában leírtakra megfelelően kell biztosítani.

Az oltóvíz biztosítását az OTSZ 71-78.§ és 82.§-ában leírtakra megfelelően kell biztosítani.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII.05.) BM rendelet (továbbiakban: OTSZ) 75. § alapján vezetékes vízellátás létesítése esetén az oltóvizet föld feletti tűzcsapokkal kell biztosítani.

Az oltóvizet biztosító vízvezeték-hálózat felújítása, átalakítása során érintett meglévő föld alatti tűzcsapokat föld feletti tűzcsapokra kell kicserélni. Az OTSZ 76 § (1) bekezdése alapján épületek létesítésénél gondoskodni kell arról, hogy föld feletti tűzcsap az építménytől a megközelítési útvonalon mérten 100 méteren belül legyen, annál távolabb nem lehet.

Előkertek, szolgalmi utak létesítése, kialakítása esetében különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a föld feletti tűzcsap tömlőfektetési útvonalon, az építménytől 100 méteren belül legyen.

Tűztávolság

Tűzvédelmi szempontból az építmények közötti legkisebb távolságot legalább az OTÉK 36.§-ba foglaltak szerint kell megtartani.

Telek határvonalán a nyílások kialakításának szabályait a 37.§ leírtak szerint kell alkalmazni. Az OTSZ 17-18.§-a szabályozza a tűz áttérjedésének megakadályozására az épületek közötti minimális betartandó tűztávolságot.

Szombathelyi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság vonulási körzetébe tartozó települések legjelentősebbike. A vonzáskörzetéhez 36 település 110.000 lakosa tartozik. A tűzoltószervezet székhelye az Ady téren található. A riasztást követően 2 percen belül vonulási kötelme van.

A tűzoltási felvonulási út vonatkozásában az OTSZ 65-70.§-ában foglaltakat meg kell tartani.

Környezetbiztonság

Szombathely MJ Városban a jellemzően nagyobb környezeti kockázatú ipari létesítmények (vegyipar, nehézipar, fémipar, energiaipar) nincsenek, azonban vannak olyan potenciális veszélyforrások, melyek folyamatos működés, vagy technológia, méret miatt kiemelt figyelmet jelentenek pl.: FALCO.

Az ipari parkokba várható újabb betelepülések a korszerű elektronikai iparágakhoz, a logisztikához, a kereskedelemhez és szolgáltatásokhoz tartoznak.

Külön kockázatot jelenthetnek a közúti forgalomban szállított veszélyes anyagok. Ezek mennyiségéről nem állnak rendelkezésre információk. Potenciális vészhelyzetek lehetőségét hordozza magában, hogy nincs érdemi információ sem a közúton, sem a vasúton tranzitált veszélyes anyagszállítmányokról.

Külön figyelmet érdemel a sűrű beépítéssel rendelkező, soklakásos középmagas épületek tűzvédelmének biztosítása.

A város felkészültségét tekintve legfontosabb szervezetek a Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Szombathelyi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság, az Országos Mentőszolgálat. A szervezetek között a Polgármesteri Hivatal látja el a koordináló szerepet. Regionális együttműködés minden szervezetnél a megyei központokon keresztül történik.

Az árvízvédelmi intézkedéseket a 1995.évi LVIII. Tv. 4.§(1) bekezdés f.) pontja alapján biztosítani kell.

Riasztás

A tűzjelzés telefonon történik. A telefonhálózat belterületen már kiépült, emellett rendelkezésre állnak a nyilvános állomások is.

Iparbiztonsági követelmények:

Az üzemekben található veszélyes anyagok mennyisége alapján a Kat. IV. fejezet hatálya alá tartozó un. küszöbérték alatti üzemek az alábbiak:

- Coveris Rigid Hungary Kft -(volt Paccor Hungária) (9700 Szombathely, Puskás Tivadar u.6.)
- MEDOSZ Kft telephelye (9700 Szombathely, Pálya u. 5.)

- Zoll-Sped Kft (9700 Szombathely, Tátika u. 5.)

Tűztávolság

Tűzvédelmi szempontból az építmények közötti legkisebb távolságot legalább az OTÉK 36.§-ba foglaltak szerint kell megtartani.

Telek határvonalán a nyílások kialakításának szabályait az OTÉK 36-37.§ leírtak szerint kell alkalmazni.

A HÉSZ a kialakult állapot figyelembevételével biztosítja az egyes utcaszakaszok sajátos építési szabályain keresztül a tűzvédelem és tűzbiztonság megtartását.

Riasztás

A város belterülete elektronikus hírközlés eszközeivel lefedett. A vezetékes és mobil szolgáltatókkal a riasztás biztosított. A város 126 pontján ezen kívül a nyilvános állomások is rendelkezésre állnak a riasztáshoz. A nyilvános állomások a város beépített területét a beépítettség mértékével arányosan lefedik.

A tűzjelzés biztosítását a 1996.évi XXXI. Tv. 5§.(5) bekezdése szerint kell biztosítani.

2.8. Védőterületek és védősávok

A hatályos településrendezési eszközök tartalmazzák a védőtávolságokat, amelyek most kiegészítésre kerülnek.

A Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. tv 17. § (1) bekezdés szerinti 100-100 méteres védősáv, melyen belül gazdasági terület kivételével nem nyilvánítható beépítésre szánt területté az övezet.

Az OTÉK 38.§ (8) a) pontja 250-250 méter távolságot határoz meg és ezt kell ábrázolni a településszerkezeti terven, ezen belül nem jelölhető ki új gazdasági területen kívül más, míg a szabályozási terven a 100-100 m (50 m) védőtávolság ábrázolandó. Ezt a településszerkezeti terv és a módosított külterület szabályozási terv is tartalmazza.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv 42/A § (1) bekezdés szerinti védőtávolság, melyen belül a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához.

A 87-es főút, az M86 gyorsforgalmi út esetében külterületen 100-100 méter.

Az egyéb országos közút esetében külterületen 50-50 méter.

A levegő védelméről szóló 306/2010 (XII. 23.) Korm. rendelet 29. § szerinti védőtávolság, amelyen belül nem lehet és nem helyezhető el lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület:

- Az M86 gyorsforgalmi út esetében 50-50 méter
- Egy, illetve kétszámjegyű út esetében 25-25 méter

Az M86 gyorsforgalmi út kapcsolódó létesítményeként kiváltásra, illetve kiépítésre kerülő közművek védőtávolságai a szakági jogszabályok alapján kerülnek meghatározásra, a beavatkozások ismeretében.

A szombathelyi repülőtér repülési sík a módosításra kerül a szombathelyi repülőtér kifutó pályájának északra helyezéséhez kapcsolódóan.

A rendezési tervvel érintett vízgyűjtőterületen lévő Gyöngyös-múcsatorna vonatkozásában a parti sáv szélessége a kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások mentén a partvonaltól számított 6 méter.

A VIZIG Igazgatóság vagyonkezelésében lévő további érintett vízfolyások esetében a partvonaltól számított 3 méter a parti sáv szélessége.